

Kiwiini'o Paul Kaaritan

Corinth Sannao Ati'o

Di'oraz kaarita daua'o

Di'oraz kaarita apostle Paul wuru'u saada'oraz. Usaadan di'ora'a kiwii-tapa'o pakaaritan Corinth sannao ati, una'ian dono'o donoi Ephesus ii.

Di'oraz kaarita saada-ka'o mishidainao ati'o, mashaapainauz Corinth ii. Wuru'u Corinth kii-kizaiz, udaru'o donoi. Na'ii kaina'a pabi'inaaka pidannao mashaapan, na'iki pabi'inaaka'o ikaduz kida kapam. Pidannao mashaapainao na'ii pabi'inaaka isha'apatan aimaakan pamashaapa-kinaa nii na'iki ikoda-kinaa nii papuraatan.

Wuru'u pidannao, mashaapainauz donoi Corinth ii iriba'o itominkarunao. Na'iki pabi'inaaka oii kida'o aimaakan sha'apaapa-ka'o na'ii kapam. Aonaa imashaapan Tominkaru aipan kawana'ati.

Aizii Paul saadanuz pakaaritan mishidainao ati, mashaapainauz na'ii, uabatan idi na'apam mishidainao aonaa imashaapan kaiman. Uabata na'apam ibuutaakapan, na'apam ikaakapaakan na'iki ina'akan pamin-mishidannao kootopauzonao di'iti. Kaina'a mishidainao taapan pidan kaminshu'uinpa'o pabi'i, aonaa ikakinaotan wuru'u pidanuz. Uruu idi Paul kakinaotan na'iki utominapa-kidan idyaun na'apam mishidainao aiapa-ka'o imashaapan. Na'iki ukian i'ati marii kizi ikonaukii-kidan Tominkaru ipai aimaakan isha'apatanii ida'an. Na'iki isha'apata kizi ipai aimaakan kamarainpan-karu ida'an, ima'ozakada-kinaa nii pamin-mishidannao. Utukapa-kidan kapam i'ati aimaakan umanawunu'o. Ukian, "Aizii di'i kaina'a idikinauda'u aimaakan karikaonanu'o nii una'an: uruu wuru'u mishida-karu, na'iki wataapanuz wanyukunuu ma'ozaka Tominkaru sha'apatan ni'o dau'an wa'ati, na'iki kamarainpan-karu. Mazan wuru'u aimaakan umanawunu'oraz wunao idikinauda'uinao bii iki'oraz, uruu wuru'u kamarainpan-karuz pa'an." (1 Corinthians 13:13)

Paul kakinaotan idyaun kapam na'apam kizi ina'akinan ibaokopatinan dono choochi ii. Isha'apata kizi ipai aimaakan kaiman na'iki sakitapa. Marii kizi mishidainao taapan umanawunu'o nii wuru'u panikanuz bread na'iki ituzanuz wine panyukunuitapa-kinaz Naobanai Jesus mawakan. Na'iki

powa'a zii Paul kowaadan i'ati Kaimana'o Doronaa taanii kida dau'u, pidan ka'iita-kinna pasha'apatan kaudin-kizai Tominkaru ati. Na'iki ukakuwaapan kadishita-karu dau'u diina'iti'i. Ukowaadan i'ati Christ mishi'o ukadishita-kida-ka'o mawaka-karu di'iki, ukau'an mishidainao mawakainouznaa kadishita-kida-ka'o nii kapam diina'iti'i. Na'iki ukowaadan na'apam nii wananaa wakadishitan dono diina'iti'i.

Paul kowaada-kidan kapam mishidainao ati, Corinth sannaouz, pamoro-wauta'azon dau'an i'idi'iti.

Paul wuru'u kiwiitapa'oraz ukakuwaapan Kaimana'o Kuwai dau'u na'ii sannaou ati. Iabatan ida'ana'o ukuwaa Christ Jesus daua'o, wuru'u imishidanuz.

Kaarita buutinpan kida

Kaarita Daua'o	1:1-9
Mishidainao buutaakapan daua'o	1:10—4:21
Kaminshu'uinapa-karu na'iki mazida-karu daua'o	5:1—7:40
Toma-kariwai tominkarunao	8:1—11:1
Mishidainao baokopatinan dono	11:2—11:34
Tominkaru taan mishidainao kaudin-kinnaa nii	12:1—14:40
Mishidainao kadishita-kida-ka'o daua'o	15:1-58
Puraata zaamata-ka'o daua'o pataka'utinainao ati	16:1-4
Paul katokontan pakaaritan	16:5-24

1Cor

1 ¹Di'oraz kaarita õgaru Paul di'iki'o, zaamata-kariwaiz Tominkaru aipan kawana'ati apostle nii Christ Jesus ati, na'iki wa'inawuzu Sosthenes di'iki'o kapam. ²Mishidainao Tominkaru ati'o Corinth iainouz, Tominkaru buutaniinaouz papidanannao nii, na'iki usaabaaniinaouz kaiman pa'ati, papidanannao nii Christ Jesus ida'an. Na'apa uzaamatan kawan ipai pidannao ipai amazada kawana'ati, dopia'oraz waNaobanaa Jesus Christ ati, uruu inao Naobanaa kapam.

³Õtorinpan Tominkaru waDaru na'iki Naobanai Jesus Christ ati,

marii kizi ukamunanun unao ati na'iki utaan unyukunuu kaiman-kinnaa nii.

Paul konaukii-kidan Tominkaru

⁴Karikaonan õkowaadauzon õTominkarun ati na'apam õkonaukian unao dau'an, usha'apanum kau'an usha'apatan idi kaiman kida'o aimakaan unao ati Christ Jesus ida'an. ⁵Ubauda'apatinpan ida'an Christ tuma, Tominkaru taa unao ati uka'iita-kinnaa nii kida usha'apatan iriba aimakaan pa'ati: unao aitapa-kinnaa nii kaimanaiman wuru'u kuwaiz udaua'o na'iki ukowaada kiziz baokoinao

ati. ⁶Uruu ida'ana'o wuru'u Tominkaru aida-kidan unao ati mishi'o wuru'u kuwaiz Christ daua'oraz, wakowaadaniaz unao ati. ⁷Una'apan kau'an, Tominkaru Doronaa taa unao ka'iita-kinaa nii usha'apatan ipai kaudin-kizai, uzaudapan pu'u kapam waNaobanaa Jesus Christ aidinan, uwa'atin dono powa'a ati imi'i baara ati. ⁸Tominkaru taapan nii kapam unao mishidanuzu ma'ozaka atii utokon iti, uruu idi unao, aona'o nii oia'o ikoda-ka'o u'ida'a wuru kamoo dono'o, waNaobanaa Jesus Christ kaawanuz powa'a ati. ⁹Tominkaru, mishi'o nii usha'apatan aimaakan na'apa pakian kawana'ati, uruu wuru'u zaamata'oraz unao ubaokopatinapa-kizi uDani Jesus Christ tuma, waNaobanaaz.

***Mishidainao Corinth ia'oraz
buutaakapan daua'o***

¹⁰Öiribannao, waNaobanaa Jesus Christ dyuudan öparadan u'ati, na'iki tuukii öaipan uabatan öparadan. Patumaaka utaapa unyukunuu umin-mishidannao tuma, uruu aonaa kizi buutaakakaru unao bii an. Kaimanaiman ubauda'apatin, na'apa kida udi'itinapa aimaakan dau'u, na'iki usha'apata'azonii aimaakan kida dau'an. ¹¹Öiribannao, pabi'i pidannao Chloe dapu ikiinaouz kowaadan ö'ati kaina'a pidannao kashadaakapan unao bii an. ¹²Kaikapa'o ati'o kaiwuru'u ökianuz: pabi'i kida unao, pana'a kida udi'itinpan umin-mishidannao ai. Bauda'apa'o kian, “Ögaru Paul pidanan,” ba'oran kian, “Ögaru

Apollos pidanan;” ba'oran kian, “Ögaru Peter pidanan;” na'iki ba'oran kian, “Ögaru Christ pidanan.”

¹³Ubuutaakapan ida'an kaikapa'a, ubuutan kawanu'o Christ wuru'u. Paul mooko mawaka'oraz cross ida'a unao ati? Paul uu ida'ana'o mooko wuru'u unao chikaawunuu-kaoz? ¹⁴Kaiman manawun ö'ati, aonaan idi öchikaawunuuwan pidannao unao bii iki, soo Crispus na'iki Gaius öchikaawunuuwanii. ¹⁵Ukau'an aonaa turuu na'ia'oram pidan kian ögaru uu ida'ana'o uchikaawunuwan. ¹⁶(Oo öaitapa, öchikaawunuuwanii mishi kapam Stephanas na'iki uiribannao, mashaapainaoz udapu'u; mazan aonaa ö'itiiman öchikaawunuuwan kaina'a ba'oran pidan.) ¹⁷Christ aonaa udyuudan ögaru chikaawunuupa'o nii, mazan kowaadapa'o nii pa'an Kaimana'oraz Kuwai, Christ mawakan daua'oraz. Na'iki ökowaada kiziz masha'apanna'o parada-karu ida'an. Ökaiwaan an mani parada-karu kida pidan aitaapaaban kawana'ati'o, konaunam mani ökuwaa i'ati, mazan aona'a naa mani kuwai Christ mawakan daua'oraz cross ida'a kaiwainan ma'ozaka'o ida'an.

***Tominkaru aitapaaban na'iki
pidan aitapaaban daua'o***

¹⁸Kuwai Christ mawakan daua'oraz Cross paawa'a, madiwautapa-ka'o wunao pidannao tukapanuz, waziwadainpainaouz Tominkaru ai. Mazan waunao ati kazannaatapa-kariwainaoz, uruu

pa'an waaitapa-kinaa Tominkaru ma'ozakan. ¹⁹Kotua'oraz Tominkaru Paradan Saada-kariwaiz kian,

“Ôtukapa-kidan nii na'apam
aitapaaba'o pidannao
kakinaori kida
madiwautapa-ka'o.

Na'iki ôtuka-kidan nii aonaa
mishi'o manawun mani
ïaitapan

na'apam padi'itinpan
aimaakan kida dau'an.”^a

²⁰Ukau'an, na'apam wakian pidannao aitapaabainao dau'an? Na'apam wakian kaaritapauzonao dau'an Jewnao kakinaori dau'u? Na'iki na'apam wakian wuru'u imi'i baara ainao pidannao dau'an, aita-painaoz pana'apatan pidannao nyukunuu paparadan ida'an? Tominkaru aida-kida na'apam pidannao aitapaabanuz, madiwautapa-ka'o karikaonan. ²¹Tominkaru aitaapaaba'o manawun, uruu idi aonaa utaapadan pidannao aitapan paugaru, wuru ida'ana'a ïaitapaabanuz. Mazan kii'an, paaipan ati pa'an ukazannaatan pidannao mishida'oraz Christ, wakowaa-daniaz kuwai ida'an. Uruu kuwai pidannao aitaapaabainao dakotaniaz madiwautapa-ka'o nii. ²²Jewnao, ïaiapa Tominkaru sha'apatan na'iki uaida-kidan aimakaan umanawunu'o pa'ati, pamishida-kinaa nii wuru'u kuwaiz; na'iki Greeknao, ïabata'azon kakuwaapa-karu aitaapaaba-karu ida'an. ²³Aizii

waunao, wakowaada Christ mawa-kanuz Cross ida'a; uruu kuwai aona'o manawun Jewnao nauda-pan paabatan, na'iki Gentilenaob abatan uruu kuwai madiwautapa-ka'o karikaonan. ²⁴Mazan pa'an wunao ati'i pidannao, Tominkaru zaamataninaouz papidanannao nii, Jewnao na'iki Gentilenao, ipai ñao ati di'oraz kuwai Christ daua'oraz, aida-kida'o pa'an na'apam Tominkaru ma'ozakan manawun, na'iki uaitapaaban manawun. ²⁵Pidannao kian wuru'u kuwai Tominkaru di'iki'oraz madiwautapa-ka'o, mazan uruu kuwai aida-kida Tominkaru powa'a'o zii uaitapaaban ñao aita-paaban ai. Na'iki ikian pu'u wuru'u Tominkaru sha'apataniaz kapatio, mazan kii'an wuru'u Tominkaru sha'apatanii kidaz, powa'a'o zii uma'ozakan ñao ma'ozakan ai.

²⁶Aizii unyukunuitapa kanom da'i unao, ômin-mishidannao, Tominkaru zaamatan dono'oraz unao: aonaa iriba mani unao aita-paaba'o, pidan aitaapaaban kaduz kawana'ati; aonaa iriba mani unao umanawunu'o; aonaa iriba mani unao dokozunnao umanawunu'o naobanainao. ²⁷Mazan Tominkaru zaamata pa'an “maaitapin-kainao” pidannao kii-kiziz. Ñao ida'an uaida-kidan aonaa pidan zaamata-ka'o paaitapaaban dikin ii mani. Na'iki Tominkaru zaamatan pidannao aona'oraz ïmanawunun, aida-kida'o nii aonaa pidan

1Cor

^a 1:19 Isaiah 29:4   ^b 1:23 *Gentilena*: pidannao pana'a'o Jewnao ai. Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinoo di'ii.

zaamata-kaoumanawunun dikin ii mani. ²⁸Tominkaru zaamatan kashada-kariwai na'iki dakota-kariwainou aona'o imanawunun, soo aida-kida'o nii pa'an wunaou'u dakota-kariwainou manawun niinao nii, aonaa mishi'o manawun mani inao umanawunun. ²⁹Uruu idi aonaa turuu pidan atadinpan Tominkaru awun za'a. ³⁰Mazan Tominkaru ida'ana'o karikaonan unao bouda'apatinapanuz Christ Jesus tuma; na'iki Tominkaru aitaapaaban ida'an Christ kazannaatan waunao. Uruu Christ ida'ana'o Tominkaru dakotan waunao kaimana'o nii, usaabaan waunao kaiman Tominkaru pidanannao nii, na'iki ukazannaatan waunao wa'oian ai. ³¹Ukau'an marii washa'apatinan Tominkaru Paradan Saadinpa'oraz kian kawana'ati, "Kanom atadinpa'azon an, marii u'atadinpan Naobanai sha'apaapanii dau'an."

Paul aonaa ukaiwaan parada-karu umanawun kida'o

2 ¹Öiribannao, uru'oraz zii da'i ökaawan unao di'iti, ökowaa-da'ananuz Tominkaru paradan unao ati, aonaa ökaiwaan dadara kida'o parada-karu na'iki umanawunu'o aitapa-karu. ²Öna'iankan dono'oraz unao di'ii, ötoman önyukunuu aonaa kizi önyukunupaan aimaakan, soo Jesus Christ na'iki wuru'u umawakanuz cross ida'a. ³Ukau'an ömakonkan dono'oraz unao di'ii, ökapatin bii a'o, na'iki ötarian bii a'o, na'iki tuukii önaka-nakaan.

⁴Na'iki ökuwaa, aonaa ökowaa-danzu parada-karu kida ida'an pidan aitapaaban kaduz di'iki'oraz, sariaapa'oraz una'apatan pidan nyukunuu. Mazan Tominkaru Doronaa, pama'ozakan ida'an aida-kida mishi'o wuru'u ökuwaa. ⁵Ukau'an unao mishidapanuz aonaa pidan aitapaaban kaduz ida'ana'o mani, mazan umishidanzu Tominkaru ma'ozakan ida'ana'o pa'an.

Kaimana'o Doronaa aitapaaban dau'o

⁶Ögaru, ökowaada aitaapaaba-karu dau'u, wunao atili ma'ozaka'oraz naa itaapan panyukunuu pamishidapan ida'a. Mazan wuru'u aitapaaba-karuz ökowaadaniaz, aonaa pidannao oo inaobanaanao di'iki'o kaduz mani, katokon-tina'o ni'oraz inaobanaitinpan. ⁷Wuru'u aitapaaba-karu ökowaadaniaz, uruu wuru'u Tominkaru di'itapanuz pasha'apatan umanawunu'o aimaakan aona'oraz pidannao aitapan. Amazada toma-kaoua'ii, Tominkaru di'itapani'i naa na'apam kizi ukazannaatan waunao, turuu kizi utaan wa'ati umanawunu'o aimaakan.

⁸Aonaa na'ia'oram naobanainao kazowautapa'oraz da'a'a imili baara'a aitapan di'oraz aitapaaba-karu dau'an. Itaitapan an maniz, aonaa mani itaukan Jesus cross di'iti, waNaobanaa umanawunu'oraz. ⁹Mazan Tominkaru Paradan Saadinpa'oraz kian,

“Wuru'u umanawunu'o aimaakan Tominkaru

sha'apata'azooniaz
pidannao ati,
marainpainaouz uruu;
aimaakan aona'o pidan
tukapauzon oo abatauzon,
aimaakan aona'o pidan
zauda-kidan sha'apauzon
nii.”^c

¹⁰Mazan waunao ati'o wuru'u
Tominkaru aitapa-kidanz aimaa-
kan kida paDoronaa ida'an.

Kaimana'o Doronaa aitapa ipai
aimaakan, uaitapa dadara kida'o
aimaakan aona'oraz na'apainim
Tominkaru aitapa-kidauzon pidan
ati. ¹¹Pidan doronaa, uruu kari-
kaonan aitapa'o ipai aimaakan
pidan nyukunuu ii. Na'apa ukau'an,
Tominkaru Doronaa karikaonan
aitapa'o ipai na'apam Tominkaru
di'itinpan. ¹²Waunao, aonaa wadi'i-
tinpan na'apa pidannao di'itinpan
kawan, mazan taa-kao wa'ati Doro-
nai Tominkaru di'iki'oraz pa'an,
tominapa-kida'o nii waunao
waaitapa-kinnaa nii kaiman kida'o
aimaakan Tominkaru taanii wa'ati.

¹³Ukau'an, aonaa wakaku-
waapan parada-karu kida ida'an
tominapa-kida-kariwai pidan aita-
paaban kawana'ati'oraz. Mazan
wakakuwaapan Kaimana'o Doro-
naa tominapa-kidan kawana'ati'o
waunao, watomina-kidan pidan-
nao Kaimana'o Doronaa kuwaa
dau'u na'apa uaipan kawana'ati.

¹⁴Pidan aona'oraz Kaimana'o
Doronaa nii u'ida'a, aonaa umishi-
dan kuwai Tominkaru Doronaa

di'iki'o, utaapanuzu madiwau-
tapa-ka'o nii. Na'iki aonaa na'itim
uaitapanuzu, usha'apanum kau'an
Tominkaru Doronaa ida'ana'o pa'an
wuru'u pidan aitapanuz Tominkaru
dau'u kida'o aimaakan. ¹⁵Mazan
pidan, kaina'a'oraz Kaimana'o
Doronaa u'ida'a, turuu uaitapan
ipai aimaakan Kaimana'o Doronaa
tominapa-kidanii. Mazan pidan,
aona'oraz Kaimana'o Doronaa nii
u'ida'a, aonaa na'itim uaitapan
pidan dau'u kaina'a'oraz Kaimana'o
Doronaa u'ida'a. ¹⁶Tominkaru Para-
dan saada-kariwai kian kawan,

“Aonaa kanom aitapan
na'apam Tominkaru
di'itinpan,
Aonaa kanom turuu
kakinaopan uruu.”^d

Mazan waunao kaina'a'oraz Kai-
mana'o Doronaa wa'ida'a, na'apa
wadi'itinpan Christ di'itinpan
kawan.

*Waunao apostlenao
Tominkaru poitorunao*

3 ¹Õmin-mishidannao, õmoro-
wautapankauzon dono'oraz
unao di'ii, aonaa turuu õparadan
u'ati, õparadauzon kawan pidan-
nao ati, mashaapa'oraz Kaimana'o
Doronaa aipan kawana'ati. Mazan
õparadan u'ati, õparadauzon kawan
mamishida-kainao pidannao ati,
mashaapa'oraz paaipan kawana'ati.
Usha'apanum kau'an uruu dono,
unao koraidaonaa kawanu'o zii,
wuru ida'a'a umishidapanuz Christ.

1Cor

^c 2:9 Isaiah 64:4   ^d 2:16 Isaiah 40:13

²Ōtaanii dunui u'ati, aonaa ōtaan dunai u'ati, usha'apanum kau'an aona'o zii uka'iitan unikan dunai. Na'iki upu'u zii kai, aonaa uka'iitan unikanuzu. ³Pakawan zii umashaapan pidannao kawan mashaapa'oraz paaipan kawana'ati. Usha'apanum kau'an kaina'a kishauziaaka-karu ubii an na'iki ukashadaakapan. Na'apa'o aida-kida umashaapan pidannao kawan mashaapainaoz paaipan kawana'ati, na'iki aona'oraz ĩaitapan Tominkaru.

⁴Aizii bouda'apa'o unao kian, “Ōgaru Paul pidanan,” ba'oran kian, “Ōgaru Apollos pidanan.”^e Ukian idi na'apa, uaida-kidan umashaapan pidannao kawan aona'oraz ĩaitapan Tominkaru. ⁵Kanom mooko ōgaru, na'iki kanom mooko Apollos? Waunao Tominkaru poitorunao kari-kaonan, wakaminka'utan ida'ana'o unao umishidanuz Jesus Christ. Ipai waunao, washa'apata wuru'u kaudin-kizai Naobanai taaniaz wa'ati. ⁶Ōgaru wuru'u paowa'oraz uudai, na'iki Apollos wuru'u zabia'oraz uudai, mazan Tominkaru pa'an wuru'u taa'oraz usoda-kinnaa nii. ⁷Ukau'an pidan paowa'oraz uudai na'iki pidan zabia'oraz, aonaa ĩmanawunun. Soo Tominkaru pa'an wuru'u umanawunu'oraz, uruu taa'oraz usoda-kinnaa nii. ⁸Pidan paowa'oraz, na'iki ba'oran pidan zabia'oraz, aonaa na'ia'oram ĩnao awutapan ba'oran ai, na'iki ipai ĩdyaun Tominkaru kawinipinaatan nii, wuru kawana'ati'i

kaudin-kizai ĩsha'apataniaz kida. ⁹Waunao kaudinainao Tominkaru ati, wakaudin baokopa; na'iki unao Tominkaru zakapun kawanu'o, na'iki unao Tominkaru Dapu kapam.

¹⁰Tominkaru taan ida'an ōka'iita-kinnaa nii ōsha'apatan ukaudin-kizi, ōgaru wuru'u kiwii-ni'oraz ōsakadan ōkakuwaapan unao ati Jesus Christ dau'u, na'apa pidan kawan sakada'oraz patoman kabaun pasakitan ida'an utoronnaa kida kiwiin, na'iki'i naa ba'orainao kaudinan naa wuru'u kabaun dau'u. Aizii ipai pidan kaudina'oraz na'a marii utoman kaimanaiman wuru'u kabaunuz. ¹¹Usha'apanum kau'an, aonaa turuu pidan sakit-tan ba'oran tooro, pana'a'o wuru aia'a sakita-kariwaiz naa kiwiin. Wuru'u kabaun toronnaa sakita-kariwaiz, uruu Jesus Christ. ¹²Aizii pabi'i kida pidannao, ĩkaiwaan nii gold, silver, oo kawinipina'o kuba kida patoma-kinnaa nii wuru'u kabaunuz; baokoinao, ĩkaiwaan nii atamun, pinidi, oo zi'inaba. ¹³Na'iki kaudin-kizai, ipai pidan sha'apataniaz kaimanaimana'o nii utukapa-ka'o Christ kootoopan kamoon dono'o naa. Tikazi'o nii wuru'u aida-kida'o ni'oraz sha'apa'oram aimakaan wakaiwaanii wakaudin-kizi ida'a. Ukau'an tikazi kawaodan donoz, uru'o nii pa'an aida-kida na'apam uma'o-zakan na'iki ukaimanan. ¹⁴Aizii kaudin-kizai pidan sha'apataniaz tuudan an tikazi, ukawinipinaata-

^e 3:4 Putukapa Acts 18:17—19:1 ida'a, Apollos dau'a'o kapam.

kao nii wuru'u pidanaz. ¹⁵Mazan ukaudin-kizi ka'awan an kaimandaun, aona'o nii ukawinipinaata-kao wuru'u pidanaz; mazan upu'a'o nii ukazannaata-kao, na'apa pidan kawan kidoopa'oraz tikazi maodapa'o bii an.

¹⁶Mishi unao, uaitapanii Tominkaru Dapu wuru'u unaouz, na'iki kaina'a Tominkaru Doronaa mashaapan u'ida'a. ¹⁷Ukau'an na'ia'oram pidan pataka'utan an Tominkaru Dapu, Tominkaru pataka'utan nii uruu tuukia'o ida'an, usha'apanum kau'an Tominkaru Dapu kaimana'o, saabaa-kariwai Tominkaru ati, na'iki unao ukau'an wuru'u Tominkaru Dapuz.

¹⁸Aonaa umariidautina'ana'a. Na'ia'oram pidan unao bii'i zaudakidan an aitapaaba'o pidan wuru'u paugaruz, imi'i baara ana'o aitaapaaba-karu kaduz kawana'ati, marii mishi'oraiman utaapinan maaitapinka'o nii, uruu mishi kizi pa'an uaitapaaban Tominkaru di'iki'oraz aitapaaba-karu kawana'ati. ¹⁹Usha'apanum kau'an wuru'u aitapaaba-karu di'oraz amazada di'iki'oraz, madiwautapa-ka'o karikaonan Tominkaru awun za'a. Tominkaru paradan saadinpa'oraz kian kawan, "Pidannao taapinan aitapaaba'o nii manawun, mazan Tominkaru kaiwaan ïaitapaabanuz pakaakinapa-kida-kinaa nii ïdyaun." ²⁰Na'iki kaina'a ba'oran Tominkaru paradan saadinpa'oraz kian, "Naobanai ati, pidan

aitapaaba'oraz di'itinpan kida madiwautapa-ka'o karikaonan." ⁸
²¹Ukau'an aonaa kizi na'ia'oram pidan atadinpan pidan dau'an pada'anpaniaz. Ipai di'oraz aimakaan Tominkaru taanii unao ati kaminka'uta'o nii unao: ²²ōgaru, Apollos, na'iki Peter; di'oraz amazada; kakupa-karu na'iki mawaka-karu; kai na'iki diina'iti'o, ipai wuru kida'a unao idiwau pa'idiwau, ²³na'iki unao Christ idiwau, na'iki Christ Tominkaru idiwau.

1 Cor

*Waunao apostlenao
kaudina'o Christ ati*

4 ¹Udi'itapa Apollos na'iki ōgaru, waunao Christ poitorunao karikaonan. Tominkaru taanii wakaudin-kizi nii, wakowaada kizi pidannao ati na'apam Tominkaru di'itapanuz pasha'apatan aimakaan, wuru'u aona'oraz uaitapa-kidauzon pidannao ati kotua'a naa. ²Aizii pidan taa-kariwaiz ukaudin-kizi nii, marii usha'apatanuzu mishii-man, panaobanaa aipan kawana'ati. ³Aizii ōgaru ati, aonaa usha'apan pabi'i kida unao oo ba'orainao di'itapan an na'iki kadakotin-kidan wuru'u ōkaudinanz Tominkaru ati. Upu'u ōgaru, aonaa na'apam ōkian ōkaudin-kizi dau'an. ⁴Ōgaru, ōaitapan kawana'ati, kaiman ōsha'apatan wuru'u taa-kariwaiz ōkaudin-kizi nii, mazan aonaa ōkian mani kaiwuru'u ōsha'apata wuru'u ōkaudin-kizi kaiman manawun. Mazan Naobanai'o nii pa'an wuru'u

kowaada'oraz kaiman õsha'apatan õkaudin-kizi oo aonaa. ⁵Ukau'an, mana'a udi'itapa'ana'a na'iki ukadakotin-kida'ana'a na'apam pidan sha'apatan pakaudin-kizi, wuru'u kamoo aita-kariwaiz kaawan ua'ii. Mishi'oraiman uzaudapa Naobanai Jesus kaawan. Aizii ukaawan dono'o naa, ukanadapan nii aimakaan kida dizinpa'oraz maruta'o-karu ii. Na'iki uaitapa-kidan nii kaimanaiman kandii ni'o pidannao sha'apatan aimakaan kida. Na'iki uruu dono Tominkaru naubaan nii ipai pidan wuru kawana'ati'i ikaudinanuz pa'ati.

⁶Õmin-mishidannao, õkaiwaa Apollos na'iki õgaru, õtukapa-kida-kinnaa nii na'iki õtominapa-kida-kinnaa nii unao, na'apa'oram ati'o manawun tawuru'u kii-karuz, "Usha'apata aimakaan soo kakinaorii kida kawana'ati." Uruu aona'o nii uatadapan bauda'apa'o pidan na'iki ukashadan ba'oran. ⁷Kanom tomanii pugaru umanawunu'o nii baokoinao ai? Kanom kaina'a pu'ida'a aona'o Tominkaru taanii mani pu'ati? Ipai aimakaan kida pu'ida'a'oraz Tominkaru di'ikin an, kandii nii pu'atadinpan, utaa-kao pu'u pu'ati mawinipinaa-daun?

⁸Unao, kaina'a'a naa mooko uzauda-kidan u'ida'a ipai aimakaan uaiapanii? Unao, kaina'a'a naa mooko uzauda-kidan u'ida'a ipai aimakaan Kaimana'o Doronaa taaniaz uka'iita-kinnaa nii usha'apatan kaudin-kizai Tominkaru ati? Unao, naobanainou'u naa mooko uzauda-kidan aonaan pu'u zii

waunao naobanai-tinan? Kaiman manawun mani õ'ati umishiin an unao naobanainou'u naa, uruu turuu kizi waunao kapam naobanai-tinpan baokopa unao tuma. ⁹Mazan õtukapanuz, Tominkaru toman waunao apostlenao awutapa manawun ipai pidannao ai. Waunao na'apa'o pidannao kawan na'aka-kariwaiz zowii-karu nii iriba'o pidannao kanaapu'u, ipai pidannao na'iki angelnao awunuutapan pu'u. ¹⁰Waunao, watukapa-kao maaitapin-kainao nii, usha'apanum kau'an waunao Christ poitorunao. Mazan unao, utaapinan aitapaaba'o nii pa'an, uzaamatipan idi Christ ida'ati. Waunao, aonaa wataapaka-o umanawunnao nii, mazan unao, utaapinan umanawunnao nii pa'an. Unao naubaapa-kao, mazan waunao aonaa wanaubaapa-kao. ¹¹Pakawan kai waunao wazamazi na'iki maradako; aonaa wakakami-chanun; waunao, waba'izii-kao; aonaa wadapu nii wamashaapa-kizi nii. ¹²Waunao, dadara wakauidinan wamashaapa-kinnaa nii. Aizii pidannao paradan dono wa'ati kaziwa-kida'o parada-karu ida'an, watoriinpan nii, kaiman kizi pa'an aimakaan sha'apan i'ati. Pidannao pataka'utan dono waunao, wataapada i'sha'apatan waunao, aonaa watiwaan wakaunan. ¹³Pidannao kadakotin-kidan dono waunao dikauda'o ida'an, waunao kaimana'o nii pa'an waparadan idau'an. Pakawan kai, pidannao taapan waunao na'apa aimakaan kawan aona'oraz naa uaiapa-kao.

¹⁴Ōsaadan di'oraz unao ati, aonaa ōba'azootin-kida'azon idi'lo mani unao, mazan ōtominapa-kida-kināa ni'o na'iki ōkakinaota-kināa ni'o unao pa'an, usha'apanum kau'an unao, ōdainao kawanu'lo ōmarainpan. ¹⁵Utiichaannao kaina'an pu'u mani iriba padamata, tominapa-kida'lo unao mashaapaku karu dau'u Christ ati, mazan kaina'a bauda'apa pidan unao daru kawanu'lo. Ōgaru wuru'u unao daru, usha'apanum kau'an ōgaru kiwiitapa'oraz ōkowaadan u'ati Kaimana'lo Kuwai, na'iki uruu idi'lo umishidanuz Christ Jesus. ¹⁶Ukau'an ōpishaan unao umashaapa kizi pa'i na'iki udi'itinapa kizi na'apa ōgaru kawan. ¹⁷Uruu idi'lo ōdyuudan Timothy unao di'iti, uruu ōdani kawanu'lo ōtaapan na'iki ōmarainapanii. Uruu mishi'lo usha'apatan kaudin-kizai Naobanai ati'lo. Uru'lo nii nyukunuu-kida unao ati na'apam ōda'anan Christ Jesus, na'apa ōtominapa-kidan na'iki ōkakinaopan kawan mishidainao ipai choochi ōmorowauta-kizi kawana'ati.

¹⁸Pabi'i kida unao umanawun nii uabatinpan, uzauda-kidan aona'lo nii ōwa'atin ōmorowauta'anan u'ida'ati koshan. ¹⁹Mazan Naobanai aipan an una'apan, ōwa'atin nii u'ida'ati kadiman. Uruu dono'lo nii ōaitapan wuru'u atadinpainao pidannao umanawun-tinpan pakadkotinan ida'ana'lo karikaonan, oo mishi'lo wuru'u kaina'a ma'ozakakaru i'ida'a, Tominkaru di'iki'oraz. ²⁰Usha'apanum kau'an Tominkaru kazowautapan dono pidannao,

upana'ada ikaduz pama'ozakan ida'an. Pidannao kian an kaina'a i'ida'a Tominkaru ma'ozakan mazan ikaduz aonaa ukaimanan, aonaa Tominkaru kazowautapanii mani wuru'u inaouz. ²¹Aizii ōwa'atin dono, sha'apa'oram kaduz ida'an uaipan ōwa'atin u'ida'ati? Uaiapa ōwa'atin ba'izi tuma, oo uaiapa sha'a ōwa'atin kamarainpanu'lo na'iki kaimana'lo nyukunui ida'an?

Pidan kaminshu'uinpa'o dau'o

5 ¹Ukowaada-kaō ō'ati kaina'a kaminshu'uinapa-karu unao bii'i, wuru'u na'apa'oraz aimakaan sha'apaapa-kaō oia'lo manawun wuru'u. Upu'u zii pidannao aona'oraz iaitapan Tominkaru, aonaa ikashaapan uruu kaduz aimakaan sha'apaapa-kaō pabii an. Ukowaada-kaō ō'ati kaina'a daonaiora unao bii a'lo, udaiaroitapan padaroaba. ²Mazan upu'u unao, utaapinan umanawunu'lo nii! Ukasha'ora'oraz mani mishi'oraiman, na'iki wuru'u daonaiora sha'apata'oraz aimakaan na'apa'lo, aona'ora'a naa turuu unao taapadan ubaokopatinan unao tuma uchoochiipan dono. ³Ōgaru, ō'aonaan pu'u padamata unao ai, mazan kaina'a ōgaru unao tuma ōdi'itinpan ii. Na'iki ōaitapa'aka'a naa na'apam nii ōpataka'utan wuru'u pidanaz sha'apata'oraz oia'lo manawun, na'ia'lo kawanu'lo manawun ōgaru unao tuma. ⁴Aizii ubaokopatinan dono'lo naa wanaobanaa Jesus uu ida'an, na'iki ōgaru, ōbaokopatinan kapam unao tuma ōdi'itinpan ii, waNaobanaa Jesus ma'ozakan

1 Cor

ida'an, ⁵marii pa'i utaan wuru'u pidanaz Satan ati, unanaa oia'oraz pataka'uta-kizinao kizi. Mazan udoronaa kazannaata-kaon nii wuru dono'o Naobanai Jesus kaawanuz powaa ati.

⁶Ukau'an unao atadinapanuz, aonaa kaimana'o mani wuru'u. Uaitapanii tawuru'u kii-karuz kaikapa'a: "Masakauda'u sodi'o yeast, upoodada ipai wuru'u poroom-bi'i."^h

⁷Ukau'an marii uzikadan wuru'u kaminshu'uinpa'oraz pidan unao bii iki. Na'apa Israelitenaon zikadauzon kawan ipai yeast padapu iki kida, itaapan ua'ii Passover Kamoon. Uruu unao pa'ina'o poroom-bi'i ukawanu'o nii, aona'oraz ukawiki'ita-kaon yeast idi. Mishi oaitapa unao, Tominkaru so'otani'i naa u'oian, na'iki utomani unao kaiman. Christ zowii-kaon wa'ati wakazannaata-kinan ni'o wa'oian kida ai, na'apa kaznizo dani kawan Israelitenaon zowiauzoniaz Passover Kamoon dono. ⁸Una'apan kau'an, wamarina'ata'a naa kiwiitapa'o wamashaapauzon kaduz, wuru'u oia'oraz na'iki dikauda'oraz. Mishi'oraiman, waizo'ati'i naa Tominkaru wanyukunuu iki, aonaa wadakotinpan ida'an mani karikaonan, na'apa kizi'i naa pa'an waunao bread kawan, aona'oraz ukawiki'ita-kaon yeast idi, Israelitenaon nikauzonii kawan Passover Kamoon dono.

⁹Osaadani sha'atii kiwiitapa'oraz okaaritan ida'a, oikiinii unao ati aonaa kizi ubaokopatinpan na'iki uminauda'uitapan pidannaon kaminshu'u-shoronaon tuma. ¹⁰Aizii

osaadan dono'oraz na'apa, aonaa pidannaon mamishida-kainan dau'ana'o mani tawuru'u ona'apanuz, na'iki pidannaon oiainpainaouzon pakaminshu'uinpan ida'an, oo na'azootinauzonaouzon, oo koidimikinaouzon, oo tominkarunitapainaouzon toma-kariwai tominkarunaon. Mazan aonaa na'itim umashaapan pana'itinapa i'ai, umashaapan pu'u da'a'a imili baara'a. ¹¹Mazan osaadani unao ati, aonaa kizi ubaokopatinpan na'iki uminauda'uitapan pidan dakotina'oraz pumin-mishidan nii, mazan upu'a'oraz zii ukaminshu'uinpan, oo na'azootinauzon, oo tominkaruniitapa'o toma-kariwai tominkarunaon, oo parada'o dikauda kida'o aimakaan ba'orainan dau'an, oo po'idipauzon, oo koidimiki. Aonaa shaa pa'i uaroopa'ana'a na'apa'o pidan tuma.

¹²⁻¹³Ogaru aonaa okaudin-kizi mani wuru'u odi'itapa kizi na'apam osha'apatan na'iki okakinaotan pidannaon mamishida-kainan. Tominkaru'o nii pataka'uta inao i'oian kida dikin ii. Mazan unao, ukaudin-kizi pa'an wuru'u ukakinaotanuz uminmishidannaon, sha'apaapainaouzon oia'o. Na'apa Tominkaru paradan saadauzon-kariwaiz kian kawan, "Aonaa utaapada'ana'a wuru'u pidan sha'apata'oraz oia'o na'an unao bi'i."ⁱ

***Mishidainan sakitapadan
pakasharutaakan***

6 ¹Aizii na'ia'oram an unao kasharutaakan pumin-mishidan tuma, mana'a pumako'ona'a

^h 5:6 Galatians 5:9   ⁱ 5:13 Deuteronomy 17:7

pukaakapa'anan pumin-mishidan kootoopauzonao ati, aona'oraz ïmishidan Tominkaru. Mishi'oraiman, pupishaa pa'an mishidainao puchoochin ainaouz sakitapadan wuru'u ukasharutaakanuz. ²Mishi, unao uaitapanii diina'iti'i Tominkaru pidanannaou'o nii wuru'u kootowa'o ni'oraz pidannao mashaapa'oraz ipai na'ia'akan. Ukau'an, unao turuu kapam usakitapadan masha'apannaa kida'oraz kasharutaaka-karu kida unao bii ana'oraz. ³Mishi, uaitapanii waunaou'o nii wuru'u kootowa'o ni'oraz angelnao diina'iti'i. Ukau'an, unao turuu kapam udi'itapan na'iki usakitapadan wuru'u kasharutaaka-karu kida kai'oraz mashaapa-karu ida'a. ⁴Una'apan kau'an, na'apainim an pukasharutaakan pumin-mishidan tuma, mana'a pumako'ona'a kootoopauzonao di'iti, aona'oraz ïmishidan Tominkaru. Ñnao aona'o turuu ïsakitapadan ukasharutaakanuz. ⁵Õkian u'ati kaikapa'a õba'azoo-kida'azon unao. Aonaa mooko zoobaba bauda'apa pidan nii unao bii'i aitapaaba'o, ka'iita'o padi'itapan na'iki pasakitapadan mishidainao kasharutaakanuz? Mishi kaina'a'o wuru'u. ⁶Mazan unao, umakon mamishida-kainao di'iti, na'iki ukaakapan umin-mishidan ï'ati, na'iki uaipan ïsakitapadan ukasharutaakanuz.

⁷Aizii wuru'u ukaakapaakanuz, na'iki una'akanuzu umin-mishidannao kootowapa-kizai iti, na'apa'o aida-kida unao aonaa umashaapan mishidainao kawan. Pumin-mishidan sha'apatan an aimakaan dikauda'o

pu'ati, oo uzaamatan an pusha'apauzi, kaimana'o nii zii putuudan an punyukunuu pukaakapaan ai pa'an uruu kootoopauzo ati. ⁸Mazan unao, aonaa ukashaapan una'apata-ka. Mishi'oraiman unaou'u naa sha'apata'oraz dikauda'o aimakaan, na'iki uzaamatan baokoinao sha'apauz ï'ai, na'iki usha'apatan di'oraz aimakaan umin-mishidannao ati'o.

⁹Mishi, uaitapanii wuru'u pidannao sha'apatainaouz dikauda kida'o aimakaan, aona'o nii ïwiizi nii Tominkaru naobanai-tinapa-kizi ii. Aonaa umariidautina'ana'a. Pidannao kaminshu'uinpainao, pidannao tominkaruniitapainao aimakaan kari-kaonan, pidannao kiaapainaoouz aonaa pamin-mazidan mani, daonaiorannao kiaapaakauzonaoouz pa'atiaaka, ¹⁰pidannao koidimikinao, pidannao na'azootinauzonao, pidannao po'idipauzonao, pidannao parada'o dikauda kida'o aimakaan ba'orainao dau'an, pidannao kazatainao pairiban sha'apauz; wuru'u pidannao sha'apatainaouz na'apa kida'oraz aimakaan, ñnao aona'o nii ïwiizi nii Tominkaru naobanai-tinapa-kizi ii. ¹¹Kiwiitapa, na'apa'o da'i pabi'i unao mashaapauzon. Mazan unao chikaa-kariwai'i naa u'oian ai, Tominkaru buutanii naa pa'idiwau nii. Na'iki udakotani'i naa unao kaimana'o pidannao nii Naobanai Jesus Christ ma'ozakan ida'an, na'iki waTominkarun Doronaa ida'an.

***Ukonaukii-kida Tominkaru
umashaapan ida'an u'ati***

¹²Aizii pabi'i unao mishidainao kian, “Õgaru, kashaapa-ka

ōsha'apatan kanom karikaonan ōaiapanii.” Mishi'o wuru'u, mazan aonaa ipai mani aimakaan ōsha'apatanii kaimana'o ō'ati wuru'u. Pabi'i unao kian, “Ōgaru, kashaapakao ōsha'apatan kanom karikaonan ōaiapanii,” mazan ōgaru aona'o nii ōkashaapan na'ia'oram aimakaan kazowautapan ōgaru. ¹³Mazan ba'oran kian nii, “Wanyukunui toma-kaō watoba ati'o na'iki watoba toma-kaō wanyukunui ati'o.” Mishi'o wuru'u, mazan diina'iti'i wa'aokazi'ian dono'o naa, aona'o ni'i naa powa'a wanyukunui nii, usha'apanum kau'an aona'o ni'i naa wananaa aipan wanyukunui. Mazan aonaa kaimana'o mani wuru'u wakaiwaan wananaa kaminshu'uinapa-karu dau'ati. Mishi'oraiman marii washa'apatan aimakaan kida wananaa ida'an, Naobanai Jesus aipan kawana'ati. Na'iki Naobanai Jesus wuru'u kazowautapa'oraz wananaa. ¹⁴Pama'ozakan ida'an Tominkaru kadishita-kidan Naobanai Jesus mawaka-karu di'iki, na'iki ukadishita-kidan nii kapam waunao mawaka-karu di'iki pama'ozakan ida'an.

¹⁵Mishi, unao uaitapanii unanaa zaamatanpa'o Christ nanaa di'iti. Ukau'an aonaa turuu ōzaamatan Christ nanaa na'iki ōbauda'apatanuz kaminshu'u-shoroaba nanaa di'iti. Aonaa turuu, aonaa masakauda'u! ¹⁶Aonaa mooko uaitapan pidan kiaapa'oraz kaminshu'u-shoroaba, ubauda'apatinan otuma wuru'u? Usaadinpan kawan Tominkaru kaaritan ida'a, ukian, “Daonaiora

kiaapan dono zun, wuru'u daonaiora na'iki zun bauda'apa'o kawanu'o īnanaa.” ¹⁷Mazan pidan zaamatan'oraz Naobanai Jesus di'iti, uruu ubauda'apatinan utuma wuru'u panyukunuu ii.

¹⁸Mana'a ukaminshu'uinpa'ana'a. Ipai ba'oran aimakaan oii kida'o pidan sha'apatanii, aonaa usha'apatan unanaa. Mazan pidan kiaapa'oraz aonaa pamin-mazidan mani, usha'apatan aimakaan dikauda'o manawun pananaa ati wuru'u. ¹⁹Mishi, unao uaitapanii unanaa Kaimana'o Doronaa mashaapa-kizi wuru'u. Uruu mashaapa'oraz unao ida'a na'iki uruu Tominkaru taaniaz unao ati. Ukau'an unao aonaa turuu usha'apainpan uaipan kawana'ati, mazan Tominkaru idiwau unao, ²⁰usha'apanum kau'an Tominkaru toriini'i naa unao. Ukau'an, ipai aimakaan usha'apatanii unanaa kida ida'an aida-kida kizi na'apam ukonaukii-kidan Tominkaru.

***Kakinaorii kaudaiaruinao
na'iki kaudaiaroinao ati'o***

7 ¹Aizii, ōkowaadan nii na'apam ōdi'itinpan tawuru kida dau'ana'a upishaanuz ōgaru, usaadaniaz ukaaritan ida'a. Mishi kaimana'o wuru'u daonaiora mashaapan an maudaiaro-daun. ²Mazan ukaina'an idi iriba manawun kaminshu'uinapa-karu, marii daonaiora mazidan na'iki ukiaapan soo paudaiaro. Zuna na'apa kapam. Marii omazidan na'iki okiainpan soo paudaiaru tuma. ³Na'iki daonaiora, aonaa kizi umaaiapakan paudaiaro oaipan an

uruu, usha'apanum kau'an odaiaru uruu. Zuna na'apa kapam, aonaa kizi omaaiapkan pudaianu uaipan an oroo, usha'apanum kau'an udaiaro oroo. ⁴Na'iki aonaa paba'orani'o mani okazowautapan pananaa, mazan odaiaru wuru'u kazowautapa'o onanaa kapam. Na'apa kapam daonaiora, aonaa paba'orani'o mani ukazowautapan pananaa, mazan udaiaro wuru'u kazowautapa'o unanaa kapam. ⁵Mana'a umarainana'ana'a unanaa udaiaru ai oo udaiaro ai. Soo mishi unyukunuu na'apa kidaakan an, uruu aonaa kizi ukiaapaakan na'apauda'um kamoo sodi karikaonan, uruu turuu kizi utaan amazada utoriinapa-tinkinaa nii. Mazan udauna'an, turua'anaa koshan ukiaapaakan. Aonaa kizi Satan tiwaa-kidapan unao, usha'apanum kau'an unao mazi-dainao aonaa uka'iitan utuudan unyukunuu tomunu'iki manawun ukiaapaakan ai. ⁶Mazan kaiwuru'u ona'apanuz, aonaa otaan mani kakinaorii wuru'u aonaa kizi ukiaapaakan na'apauda'um kamoo karikaonan. ⁷Tuukii zii mani ukaimanan o'ati ipai unao mishidainao mashaapan an paba'oran, ogaru kawan. Mazan Tominkaru taa pabi'i mishidainao ati ika'iita-kinnaa nii pamashaapan mazida'o pidan nii, na'iki ba'orainao mishidainao ati utaa ika'iita-kinnaa nii pamashaapan paba'oran, aonaa imazidan.

⁸Aizii, oparada'azon wunao ati'i, aona'oraz naa ikaudaiarun oo ikaudaiaron, na'iki zunnao ati mawakainaouznaa idaiarunao.

Kaimana'o wuru'u umashaapanuz uba'oran, ogaru kawan. ⁹Mazan aonaa an uka'iitan udadaradapan unyukunuu zun ai oo daonaiora ai, ukau'an kaiman pa'an umazidan koshan, una'azootapan ai zun oo daonaiora tuukii manawun.

¹⁰Aizii, oparadan unao ati mishidainao mazidainaouznaa. (Wuru'u kakinaorii aonaa ogaru di'iki'o mani, mazan Naobanai Jesus di'iki'o pa'an wuru'u kakinaorii.) Oparadan unao daiaroinao ati, mana'a pumuuda'ana'a pudaiaru. ¹¹Mazan pumuudan an pudaiaru, ukau'an puba'orantina'a naa pumashaapa, oo puaipan an pumashaapan pidan mazida'o nii, pukiwa pudaiaru di'iti powa'a iti, pukaimanaaka utuma koshan. Na'iki oparadan unao daiaruinao ati kapam, mana'a pumuuda'ana'a pudaiaro.

¹²Aizii, oparadan unao baokoinao mishidainao ati, mazi-dainaouz pidan mamishida-ka'o tuma, (wuru'u kakinaorii ogaru di'iki'o, aonaa Naobanai Jesus di'iki'o mani). Na'ia'oram unao daonaioranao mazida'o zun tuma aona'oraz omishidan Jesus, na'iki pakawan oaipan pamashaapan pumin-mazidan nii, aonaa pumuuda'ana'a oroo. ¹³Na'iki pugaru zun mishidapa'o Jesus, mazida'o daonaiora tuma aona'oraz umishidan Jesus, na'iki pakawan uaipan pamashaapan pumin-mazidan nii, aonaa pumuuda'ana'a uruu. ¹⁴Usha'apanum kau'an wuru'u daonaiora aona'oraz umishidan Jesus, kaiman Tominkaru saabaan uruu

ubauda'apatinan ida'an paudaiaro di'iti, mishidapa'oraz Jesus. Na'iki zun aona'oraz omishidan Jesus, kaiman Tominkaru saabaan oroo obauda'apatinan ida'an paudaiaru di'iti, mishidapa'oraz Jesus. Aonaan an mani umishiin Tominkaru saabaan kaiman pudaiaro, oo pudaiaru aona'oraz zii umishidan, unao dainao aonaa mani Tominkaru saabaan kaiman pa'ati. Mazan umishiin idi, kaiman Tominkaru saabaan unao dainao kapam. ¹⁵Mazan wuru'upidan aona'oraz umishidapan oo omishidapan Jesus muuda'azon an pamin-mazidan mishidapa'oraz Jesus, marii umakon oo omakon. Na'apa'o sha'apan an, pidan mishidapa'oraz, aona'a naa powa'a uruu oo oroo mashaapan mazida'o pidan nii. Mazan Tominkaru zaamatan waunao mishidainauz Jesus, wamashaapa-kizi konaukii na'iki kaiman ipai pidannao tuma. ¹⁶Panaadon unao daiaroinao mishidapainauz Jesus, unao ida'ana'o nii udaiarunao mishidan Jesus, na'apa unao kawan. Na'apa kapam unao daiaruinao, mishidapainauz Jesus, panaadon unao ida'ana'o nii udaiaronao mishidan Jesus na'apa unao kawan.

***Umashaapa uwa'atin dono'o
kawan Tominkaru ida'ati***

¹⁷Di'oraz kakinaorii õtaanii ba'oran mishidainao ati ba'oran wiizai iainao kidaz. Marii ipai

unao mashaapan pakawan wuru'umashaapa-karu kaduz ida'a Naobanai Tominkaru muuda-kiziz pugaru, uzaamatan ua'ia'oraz pugaru mishidapa'o nii Jesus. ¹⁸Kaika-pa'o ati'o kaiwuru'u õkianuz: Aizii pidan choota-kariwaiz^j Jewnao kakinaorinaa kawana'ati, Tominkaru zaamatan ua'ii uruu, aonaa kizi utiwaan papana'adan pachootakaoaz. Na'apa kapam, Tominkaru zaamatan dono pidan aona'oraz uchoota-kaoo Jewnao kakinaorinaa kawana'ati, aonaa kizi'i naa uaipan pachoota-kaoo. ¹⁹Usha'apanum kau'an aonaa umanawunu'o aimaakan mani wuru'upidan choota-kaoo oo aonaa uchoota-kaoo. Mazan kanom pa'an umanawunu'o nii, washa'apatan pa'an aimaakan kida Tominkaru aipaniaz washa'apatan. ²⁰Ukau'an ipai unao, pakawan una'a, umashaapauzonuz kaduz ida'a, Tominkaru zaamatan ua'ia'oraz unao mishidapainao nii Jesus.

²¹Aizii pugaru torii-kariwai poitorui^k nii Tominkaru zaamatan ua'ii pugaru, mana'a putaapada'ana'a pupoitoruitapa-kaooz kasharutapan punyukunuu. Mazan na'apainim an pidan toria'oraz pugaru kian pu'ati, "aizii turua'a naa pumakon," pumako'o naa, uruu aonaa kizi pupoitoruitapa-kaoo. ²²Pugaru poitoruitapa-kariwaiz Tominkaru zaamatan ua'ii pugaru, na'apa'o pugaru pidan kawan muuda-kariwaiz naa upoitoruitapa-kaoo ai,

^j 7:18 *choota-kariwaiz*: Putukapa 'chootin-karu' daua'o, kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinoo di'ii. ^k 7:21 *torii-kariwai poitorui*: Putukapa kaarita tokon ii Parada-karu Masha'apannaada-kinoo di'ii.

usha'apanum kau'an Naobanai Jesus muudin-kidani'i naa pugaru oia'o poitoruitapan ai. Aizii pugaru na'apa kapam, aona'oraz pidan torian papoitoru nii Tominkaru zaamatan ua'ii pugaru, mazan aizii Christ poitoru'u naa pa'an pugaru. ²³Unao Tominkaru toriini'i naa. Ukau'an mana'a naa upoitoruitapa-kidina'ana'a pidannao ati. ²⁴Õmin-mishidannao, pakawan umashaapa na'apa Tominkaru zaamatan di'iki'o kawan unao, mishidapainao nii Jesus.

*Pidannao aona'oraz zii
îkaudaiarun oo îkaudaiaron*

²⁵Aizii, õparadan nii wuru dau'ana'a upishaanuzu pidannao dau'an aona'oraz zii îkaudaiarun oo îkaudaiaron. Aonaa Naobanai Jesus taan kakinaorii uruu dau'an. Mazan Naobanai Jesus, dobata ukaminka'utan õgaru, ukau'an õmishida unao turuu umishidan õparadan. Uruu idi kaikapa'a õdi'itinpan kaimana'o aimakaan dau'an unao sha'apatan ni'o. ²⁶Amazada dadaradinan idi'i naa kai, õ'itiiman powa'a zii ukaimanan pa'an mishidainao, aona'oraz zii îkaudaiaron oo îkaudaiarun mashaapan paba'oran. ²⁷Mazan aizii pugaru kaina'a'ora'a naa pudaiaro, aonaa pudorota'ana'a na'apam kizi pumuudan oroo. Aizii aonaan an zii pudaiaro nii, aonaa pudorota'ana'a pudaiaro nii. ²⁸Mazan aizii putoman an punyukunuu na'iki pumazidan naa, aonaa oia'o mani wuru'u pusha'apataniaz. Na'iki zun aona'oraz zii okaudaiarun, oتمان

panyukunuu na'iki omazidan naa, aonaa oia'o mani wuru'u osha'apataniaz. Mazan wuru'u pidannao kaudaiaruinao oo kaudaiaroinao, îbaiaapan nii dadara'o mashaaparkaru na'iki kasha'ora kida'a aimakaan kai'oraz mashaapa-karu ida'a, na'iki aonaa õaipan ubaiaapan na'apa kida'oraz aimakaan.

²⁹Õmin-mishidannao, õaipan uaitapan wuru dau'ana'a. Wuru'u wamashaapanuz kai di'oraz amazada ida'a, aona'o ni'i naa utomunu'ikin, uruu uikodan naa patokon. Uruu idi'o õkian daonaioranao ati kaudaiaroinaouz: Aonaa utaapada'ana'a ukaudaiaronuz awautapan udi'itinpan usha'apata'azon ai kaudin-kizai Naobanai Jesus ati. ³⁰Na'iki na'apa kapam unao mishidainao zaa-dinainaouz, aonaa udi'itinpa'ana'a tuukia'a naa manawun ukasha'oran dau'u. Na'iki unao mishidainao konaukii-tinainaouz, aonaa udi'itinpa'ana'a soo ukonaukiitinan dau'u karikaonan. Na'apa kapam unao mishidainao toriainaouz aimakaan kida, aonaa udi'itinpa'ana'a tuukia'a naa manawun usha'apauz kida dau'u. ³¹Na'iki unao mishidainao sha'apaapainaouz aimakaan kida pamashaapa-kinnaa nii wuru amazada ida'a'a, aonaa udi'itinpa'ana'a tuukia'a naa manawun usha'apaapaniaz kida dau'u. Usha'apanum kau'an wuru'u mashaapa-karu kaduz di'oraz amazada ida'a kai, na'iki ipai aimakaan kida pidan sha'apaapaniaz pamashaapa-kinnaa niida'a'a, kadimana'o ni'i naa uikodan patokon.

³²Aonaa òaipan udi'itinpan tuukia'a naa manawun na'apam kizi umashaapan. Daonaiora aona'oraz zii udaiaro nii, unyukunuu pasha'apatan dau'an kaudin-kizai Naobanai Jesus ati, uaipan pasha'apatinan Tominkaru aipan kawana'ati. ³³Mazan daonaiora mazida'oraz, unyukunuu pasha'apatan dau'an aimakaan kida ìmashaapa-kinnaa nii di'oraz amazada ida'a, usha'apanum kau'an uaipan idi pataapan paudaiaro kaiman. ³⁴Uruu idi dya'utam udi'itinpan, uaipan pasha'apatinan Naobanai aipan kawana'ati, mazan ukonaukii-kida'azon paudaiaro kapam. Na'apa kapam, zun mawaka'oraz naa odaiaru oo zun aona'oraz zii odaiaru nii, onyukunuu tuukii osha'apatan dau'an kaudin-kizai Tominkaru ati. Oaipan ipai aimakaan pasha'apatani pananaa ida'an na'iki padi'itinpan ida'an Tominkaru ati pa'idiwara. Mazan zun mazida'oraz, odi'itinpan pasha'apatan dau'an aimakaan kida ìmashaapa-kinnaa nii, usha'apanum kau'an oaipan idi pasha'apatan aimakaan kida paudaiaru nyukunuu kawana'ati. ³⁵Òkianuz unao ati kaikapa'a, òkaminka'uta-kinnaa ni'o unao, udi'itapa kizi kanom kaimana'o aimakaan usha'apatan nii. Aonaa òtiwaan mani òtaan kakinaorii u'ati wuru'u. Mishi'oraiman òkaminka'uta'azon unao umashaapa-kizi kaiman, Naobanai pidanannao mashaapan aiapa-kaokawana'ati. Uruu turuu kizi usha'apatan kaudin-kizai soo Naobanai Jesus ati karikaonan, na'iki aonaa kizi udi'itinpan usha'apatan dau'u ba'oran aimakaan.

³⁶Mazan aizii dii mani pugaru kaina'a zun pudaiaro ni'o, maskonnao-tinpa'ora'a naa, na'iki tuukii puaipan oroo, pudi'itinpan soo pumazidan dau'u otuma. Ukau'an turuu pamazidan, na'iki aonaa oia'o mani wuru'u. ³⁷Mazan aizii putoman punyukunuu aona'o nii pukaudaiaron, na'iki aonaa pidan dyuudan ida'ana'o mani wuru'u pusha'apatanuz aimakaan, na'iki puka'iita pudadaradan punyukunuu puaipan ai zun, kaimana'o aimakaan wuru'u pusha'apataniaz. ³⁸Ukau'an wuru'u pidan mazida'oraz paudaiaro ni'o tuma, kaimana'o aimakaan wuru'u usha'apataniaz, na'iki pidan aona'oraz ukauudaiaron, aimakaan powa'a'o zii ukaimanan wuru'u usha'apataniaz.

***Zunnao mishidainao,
mawakainouznaa ìdaiarunao***

³⁹Aizii zun bauda'apatina'o paudaiaru di'iti ukakupan pu'u. Mazan odaiaru mawakan an, turuu omazidan na'ia'oram pidan tuma oaiapanii. Mazan marii omazidan pidan mishida'o tuma. ⁴⁰Mazan ògaru òdi'itinpan, powa'a'o nii zii pa'an ukaimanan omashaapan an paba'orran, aonaa okaudaiarun koshan. Mazan ò'itiiman kaiman pa'an unao abatan na'apam òkian, usha'apanum kau'an Tominkaru Doronaa kazowautapanii ògaru, unao kawan.

***Uzai dunaa taa-kaoma-
kariwai tominkarunao ati***

8 ¹Aizii òdako'atin nii upishaanuz, waunao mishidainao

nikan daua'oraz dunai, wuru'u taa-kariwaiz toma-kariwai tominkarunao ati. Waaitapa ipai waunao ida'a kaina'a aitapa-karu. Aitapa-karu toman waunao atadinapa, mazan wakamarainapanun ida'an wama'ozakadan nii wamin-mishidannao pa'an. ²Pidan zauda-kida'oraz paaitapa aimakaan dobata manawun, aona'o zii uaitapan aimakaan wuru'u. ³Mazan mishi, Tominkaru aitapa pa'an pidan marainpa'oraz paugaru.

⁴Ukau'an, kaikapa'a òkianu'u dunai nika-kaò dau'an, taa-kariwaiz toma-kariwai tominkarunao ati: waaitapa aimakaan toma-kariwaiz tominkarunao nii, aonaa mishi'o Tominkaru mani wuru'u, mazan waaitapa kaina'a bauda'apa Tominkaru pa'an. ⁵Mishi, ukaina'an pu'u aimakaan kida dakota-kariwaiz tominkarunao nii aokazi ii, oo imi'i baara'a, (na'iki kaina'a iriba pidan dakotanii tominkarunao nii na'iki naobanainao nii), ⁶waunao ati kaina'a bauda'apa Tominkaru karikaonan, waDaru. Uruu toma'oraz ipai aimakaan kida, na'iki wamashaapan uruu ati'o. Na'iki kaina'a bauda'apa Naobanai karikaonan, Jesus Christ. Ipai aimakaan kida toma-kaò uruu ida'ana'o pa'idiwara, na'iki wamashaapan uruu ida'ana'o.

⁷Mazan aonaa ipai mani pidannao aitapan, aonaa kakupa'o mani wuru'u toma-kariwaiz tominkarunao. Pabi'i pidannao naudina'ora'a naa ì'ati pamishidan wuru'u toma-kariwaiz tominkarunao na'iki

ìtaapan ìdyaun kakupainao nii. Ukau'an ìnikan dono dunai, pakawan ìdi'itinpan udau'u, taa-kariwai kawan toma-kariwai tominkaru ati. Uruu idi aonaa ìabatan kaiman panyukunuu ii, ìabatan ìsha'apata aimakaan oia'o. ⁸Mazan wanikan dono wanyukunui, aona'o nii umaonapadan waunao Tominkaru ida'ati. Aizii aonaan dono wanikanuz, aonaa uawutapadan Tominkaru nyukunuu kaimanan wa'ati. Na'iki wanikan dono kapamaz, aonaa utoman waunao kaiman powa'a zii Tominkaru ati.

⁹Mazan pabi'i kida unao, uaitapa aonaa sha'apa'o mani wuru'u dunai nika-kaò taa-kariwaiz toma-kariwai tominkarunao ati. Mazan uaitapin pa'i, aonaa kizi uwaotakidan umin-mishidan aona'oraz zii umishidan ma'ozaka, unikan ida'an wuru'u wanyukunui unao kawan. ¹⁰Aizii dii mani pumin-mishidan aona'oraz zii umishidan ma'ozaka, utukapan uaroopan tominkarunao dapunaa ii, uruu idi una'apatan panyukunuu, unikan naa dunai taa-kariwaiz tominkarunao ati, ukian pu'u panyukunuu ii "oia'o wuru'u òsha'apataniaz." ¹¹Ukau'an, pugaru aitapan ida'an aonaa kakupa'o mani wuru'u toma-kariwaiz tominkarunao, pupataka'uin-kidan pumin-mishidan aona'oraz zii umishidan ma'ozaka, uruu ati'oraz kapam Christ mawakan. ¹²Ukau'an pu'oian wuru'u, pusha'apata-kidan ida'an pumin-mishidan ati aimakaan uzauda-kidaniaz panyukunuu

1 Cor

ii, aonaa kaimana'o mani. Na'iki na'apa'o ida'an, oia'o aimaakan wuru'u pusha'apataniaz Christ ati. ¹³Ukau'an, òwaota-kidan an òmin-mishidan oia'o di'iti ònikan ida'an dunai, aona'o nii ònikauzon dunai powa'a.

*Aimaakan kida turua'o apostle
zaamatan na'iki sha'apatan*

9 ¹Ògaru turuu òsha'apainpan òaipan kawana'ati. Apostle wuru'u ògaru, usha'apanum kau'an òtukapanii Jesus wanaobanaa, na'iki òkaudinan idi'o uruu ati wuru'u unao mishidanuz Naobanai Jesus. ²Baokoinao pidannao mataapakan pu'u ògaru apostle nii, mazan unao uaitapa apostle pa'an wuru'u ògaruz. Na'iki unao mishidapanuz Naobanai Jesus, uruu kainaabata'o kaimanaiman apostle wuru'u ògaruz, Naobanai Jesus ati.

³Aizii pidannao dakoopan dono ògaru òkaudinan dau'an apostle nii, kaikapa'a òdako'atin ìdyaun: ⁴Waunao turuu wana'an unao tuma udapu'u na'iki wanikan kapam uwanyukunuu baokopa utuma. ⁵Waunao turuu wana'akan kapam waudaiaronao mishidainaouz, watuma wamakon dono ba'oran wiizai iti kida, na'apa ba'oran apostlenao kawan, na'iki Naobanai Jesus inawuzunao kawan, na'iki Peter kawan. ⁶Oo Barnabas na'iki ògaru'o nii sha'a karikaonan kaudin waikoda-kinaa nii wapuraatan, watorii-kinaa nii wawanyukunuu?

⁷Aonaa na'ia'oram soldyaa kaudina'o pawiiizi ati kawinipinaan pawanyukunuu papuraatan idi. Na'iki aonaa na'ia'oram pidan paowa'oraz grape baawu, madizookan papaoriba grape aka. Na'iki aonaa na'ia'oram pidan ka'uza'o kaznizono oo tapi'iza idi matuzakan pa'uza dunuu.

⁸Wuru'u kuwai kida òkainaa-bata-kinaaz na'apa'oram ati'o òkian pidannao aitapanii kida, mazan aonaa pidan mani karikaonan wuru'u di'itinpa'oraz na'apa. Kakinaorii na'apa ukian kapam. ⁹Wuru'u Kakinaorii Tominkaru taaniaz Moses ati kian, "Aonaa puwatudapa'ana'a tapi'iza dako poroom aka udakazaapa-kidakaono dono u'ati."⁷ Aizii Tominkaru na'apanuz, aonaa tapi'iza dau'ana'o mani karikaonan. ¹⁰Mazan una'apanuz waunao dau'ana'o na'iki usaada-kaono waunao dikin ia'o. Usha'apanum kau'an pidan kawiiizii-pa'oraz na'iki pidan karaodapa'oraz paoribai aka, ìaitapa panyukunuu ii ìka'idiwainan nii kapam wuru'u paoribai aka idi.

¹¹Wakowaadanuz Kaimana'o Kuwai unao ati, uruu wapaopan kawanu'o paoribai uuda wuru'u. Ukau'an turuu wapishaan unao taan wawanyukunuu nii. ¹²Aizii baokoinao turuu ìpishaan unao kaminka'utan ìdyaun, ìkowaadapan idi Kaimana'o Kuwai, waunao aita-niiman, turuu manawun wapishaan ukaminka'utan waunao.

¹ 9:9 Deuteronomy 25:4

Mishi waunao turua'o padamata wapishaan aimaakan kida unao ai, wakowaadapan idi kaimana'o kuwai. Mazan waunao, watuuda wabaiapan ipai sha'apa'oram aimaakan kida, upu'u aonaa wapishaan aimaakan kida u'ai. Uruu aonaa kizi washa'apatan aimaakan awauta'o nii pidan umishidan ai Kaimana'o Kuwai, Christ dau'oraz. ¹³Mishi unao, uaitapanii pidannao kaudinainouz Tominkaru Dapu ii, iikodan pawanyukunuu nii pakaudinan ida'an na'ii. Na'iki faadaanao kaudinainouz altar, uzai kawaodapa-kizinao di'ii, iikodan panikan nii dunai idi wuru di'iki'i, uzai pidannao na'akaniaz pataan nii Tominkaru ati na'ii. ¹⁴Ukau'an na'apa'o kapam Naobanai Jesus kian pidan kowaadapa'oraz Kaimana'o Kuwai, marii kizi pidannao abatainaouz ukuwaa taan uwanyukunuu nii.

¹⁵Mazan oġaru, turua'o padamata opishaan owanyukunuu nii okowaadapan idi kaimana'o kuwai, upu'u aonaa na'apainim opishaan utaan aimaakan o'ati. Aizii o'saadanz unao ati, aonaa o'aipan idi'o mani usakadan naa utaan aimaakan kida o'ati. Kaiman zii pa'an o'ati omawakan an, aonaa okazata-kidan o'atadinapanuz, omazaamatakanuz okakuwaapan winipinaa. ¹⁶Upu'u zii okowaadapan dono Kaimana'o Kuwai, aonaa turuu oatadinpan uruu ida'an, usha'apanum kau'an oġaru, Tominkaru dyuudanii kowaadapa'o nii Kaimana'o Kuwai. Na'iki

aonaan an okowaadan wuru'u Kaimana'o Kuwai, upataka'utan nii oġaru. ¹⁷O'akuwaapan an mani kaimana'o kuwai dau'u o'aipan ati karikaonan, opishaa mani pidannao kawinipinaatan oġaru. Mazan okowaadapanuz kaimana'o kuwai aonaa o'aipan ati'o mani, uruu idi'o pa'an o'sha'apatan kaudin-kizai Tominkaru taaniaz o'sha'apatan nii. ¹⁸Ukau'an kanom owinipinaa nii? Soo wuru'u okowaadapanuz kaimana'o kuwai, na'iki aonaa odakotan uwinipinaa. Una'apan idi'o aonaa opishauzon aimaakan taa-ka'o o'ati, okowaadapan dono Kaimana'o Kuwai oturuuan pu'u opishaan.

¹⁹Aonaan pu'u pidan poitoru mani oġaru, mazan upu'u o'taapinan ipai pidan poitoru kawan. Uruu turuu kizi oka'iitan kawana'ati ona'apatan iriba pidannao nyukunuu imishida kizi Jesus Christ. ²⁰O'kaudinano dono Jewnao bii an, na'apa omashaapan Jew kawan, turuu kizi ona'apatan inyukunuu imishida kizi Jesus Christ. Na'iki oġaru pidannao tuman dono, da'nainainouznaa Jewnao kakinaorinaa, oġaru na'apa kapam inao kawan, o'izo'ati wuru'u kakinaorii iizo'atipaniaz, turuu kizi ona'apatan inyukunuu imishida kizi Jesus Christ, aonaan pu'a'a naa padamata o'taapan uruu kakinaorii. ²¹Aizii oġaru Gentilenao tuman dono, mataapa-kainouz Jewnao kakinaorinaa, oġaru na'apa kapam omashaapan Gentile kawan, turuu kizi ona'apatan inyuku-

nuu ïmishida kizi Jesus Christ. Mazan aonaa òkian mani kai-wuru'u aonaa òizo'atin Tominkaru kakinaori. Mishi'oraiman, ògaru, òizo'ati Christ kakinaori. ²²Ògaru mishidainao tuman dono, aona'oraz ïmishidapan ma'ozaka, na'apa kapam òtaapinan ïnao kawan, turuu kizi òma'ozakadan ïmishidapan powa'a zii Jesus Christ. Òkowaa-dapan dono kaimana'o kuwai ipai sha'apa'oram kaduz pidannao ati, na'apa òtiwaan òtaapinan ipai ïnao kawan. Uruu na'apa'o ida'an turuu kizi òkaminka'utan pabi'i ïdyaun ïmishida kizi Christ. ²³Òsha'apatan ipai na'apa kida'oraz aimakaan, pidannao abata kizi Kaimana'o Kuwai. Uruu baokopa kizi mishidainao tuma òka'iidiwainan kaiman kida'o aimakaan idi, Tominkaru kowaadaniaz pataan nii mishidainao ati.

²⁴Unao, uaitapanii dimatin-karu dono ipai pidannao dimainao ni'oraz tiwaakan padimaban ida'an, mazan bauda'apa'o nii pidan ïnao bii iki'o winian nii, na'iki uzaamatan taa'azoo-kariwaiz aimakaan uwinian idi pa'an. Ukau'an na'apa kizi kapam unao pidan dimaba'o kawan, uzaamata kizi Tominkaru taa'azooniaz aimakaan.

²⁵Ipai pidannao dimainao ni'oraz ïsha'apatinan soo patominapa-kida-kaò kawana'ati. Aizii wuru'u ïsha'apatanuz na'apa kida'oraz aimakaan, ïaipan idi aimakaan taa-kaò pa'ati, aona'o ni'oraz

una'an karikaonan. Mazan waunao mishidainao, washa'apatinan watominapa-kida-kaò kawana'ati waaipan idi aimakaan taa-kaò wa'ati karikaonanu'o ni'oraz una'an pa'an. ²⁶Uruu idi'o òdiman sariapa òdima-kizi tokon iti. Na'iki ògaru, na'apa pidan kawan makinaotina'oraz tiniaaka-karu ida'an, aona'oraz udobaa-kidan patinikan pamin-tiniaakan. ²⁷Ògaru òtominapa-kida ònanaa sha'apata'o nii aimakaan sakitapa'o, na'apa pidan tominapakidan kawan pananaa pasha'apatan ida'an dadara kida'o aimakaan dimatin-karu ua'ii. Mishi, ògaru òkowaadapani'i naa kaimana'o kuwai baokoinao ati. Aizii aonaan an òmashaapan wuru kawana'ati'i kaimana'o kuwai òkowaadapaniaz, aona'o nii Tominkaru taan ò'ati utaa'azooniaz.

Wakainao-kaò toma-kariwai tominkarunao ai

10 ¹ Òmin-mishidannao, òaipan unyukunuuan aimakaan kida sha'apa'oraz da'i wadokozu-daunnao ati, da'anpainouz Moses. Tominkaru na'akapan ïnao padyuudan ida'an isha'iz kazannaatapa'o nii ïdyaun. Ipai ïnao taraukan Red Sea pakidiba ida'an.^m ²Ipai ïnao chikaawunui-nan Moses pidannao nii, wuru ida'ana'a ïmakonuz isha'iz waranu an na'iki ïtaraukan ida'an paran. ³Ipai ïnao, ïnika wanyukunui Tominkaru taaniaz ï'ati aokazi iki.ⁿ

^m 10:1 Exodus 13:21-22; Exodus 14:22-29   ⁿ 10:3 Exodus 16:35

⁴Na'iki ipai ĩnao, ĩtuza kapam wunu Tominkaru taaniaz ĩ'ati kuba di'iki. ĩtuzan wuru'u kuba di'iki Tominkaru aidaniaz ĩ'ati, ĩchi'ikapa-kizi mapidantaka'o amazada di'ii'aka. Aizii wuru'u kubaz, uruu Christ wuru'u.^o ⁵Tominkaru sha'apatan pu'u ĩ'ati na'apa kida'o aimakaan, upu'u zii ipai zaa wadokozu-daunnao, aonaa ĩsha'apatinan Tominkaru nyukunuu kawana'ati. Uruu idi ĩmawakan ipai mapidantaka'o amazada baara ii aka.^p

⁶Aizii ipai di'oraz aimakaan kida sha'apanuz, watominapa-kinaa ni'o wuru'u. Na'iki wakakinaorinaa ni'o, aonaa kizi wana'azootapan oia'o aimakaan kida na'apa ĩnao kawan.^q ⁷Mana'a watominkaruniitapa'ana'a toma-kariwai tominkarunao, pabi'i kida'o wadokozu-daunnao kawan. Usaadinpan kawan ĩdau'an Tominkaru kaaritan ida'a. Ukian, "Wuru'u pidannao aroopan naa na'iki ĩtuzapan naa, na'iki udauna'an ĩkonaupan naa madoronaa-daun."^r ⁸Mana'a wakaminshu'uinpa'ana'a na'iki aonaa wakiainpa'ana'a ba'oran min-mazidan tuma, pabi'i kida ĩnao sha'apatauzonii kawan. Uruu idi Tominkaru to'oran ĩ'ati na'iki 23,000 ĩmawakan bauda'apa'o kamoo ida'a.^s ⁹Mana'a watiwaa-kidapa'ana'a Naobanai Tominkaru,^t pabi'i kida'o wadokozu-daunnao tiwaa-kidapauzon kawan uruu. Uruu idi Naobanai Tominkaru to'oran ĩ'ati na'iki uzowian ĩdyaun, udyuu-

dan ida'an kowazaznao aroa'o nii ĩdyaun.^u ¹⁰Na'iki aonaa ukashada'ana'a na'apam Tominkaru taapan unao, pabi'i kida ĩnao na'apauzon kawan. Uruu idi Tominkaru dyuudan pa'angelin zowian ĩdyaun.^v

¹¹Aizii ipai di'oraz aimakaan kida sha'apanuz ĩ'ati, uruu tukapakida'o nii kanom turuu sha'apan wa'ati, washa'apatan an aimakaan oii kida'o ĩnao sha'apatan kawan. Na'iki usaada-kaokakinaowa'o nii waunao, aonaa kizi washa'apatan na'apa kida'o aimakaan, usha'apanum kau'an waunao wamashaapan maonapa'ora'a naa amazada katon-tina'azon ida'ati.

¹²Ukau'an, na'ia'oram pidan itiiman ma'ozaka'o pamishidapan, marii uzaudinpan, usha'apanum kau'an aonaan an uzaudinpan, uwaotinan nii oia'o. ¹³Aizii na'apainim an putiwaa-kidapa-kaokaimakaan oia'o dau'ati, punyukunuitapa baokoinao pidannao na'apa'o kapam ĩtiwaa-kidapa-kaok. Mazan Tominkaru mishi'o utaapan papardan papidanannao ati. Aona'o nii utaapadan putiwaa-kidapa-kaokuukia'a naa manawun, pumaka'itakan ai. Aizii wuru dono'o putiwaa-kidapa-kaooaz, Tominkaru toman nii pugaru ma'ozaka, uruu turua'o nii putuudan putiwaa-kidapa-kaooaz na'iki aona'o nii putainan oia'o ati.

¹⁴Ukau'an õmin-mishidannao, õmarainapaniinao, mana'a utomin-

^o 10:4 Exodus 17:6; Numbers 20:11   ^p 10:5 Numbers 14:29-30   ^q 10:6 Numbers 11:4
^r 10:7 Exodus 32:6   ^s 10:8 Numbers 25:1-18   ^t 10:9 Ba'oran kaarita di'ii kida
 usaada-kaok Christ kii.   ^u 10:9 Numbers 21:5-6   ^v 10:10 Numbers 16:41-49

karuniitapa'ana'a toma-kariwai tominkarunao. ¹⁵ Õparadan unao ati, õparadan kawan aitapinainao pidannao ati. Ukau'an udi'itapa kizi na'apa'oram kaiwuru'u õparadanuz u'ati. ¹⁶ Watuzan dono wine wuru'u watoriinapa-kidaniaz Tominkaru ati, wanyukunuitapan dono'oraz Jesus mawakan wa'ati, baokopa waunao mishidainao, wabauda'apatinan Christ tuma uizain ida'an. Na'iki wanikan dono bread wadusho-waniaz, baokopa waka'iidiwainan Christ nanaa idi. ^w ¹⁷ Wanikan ida'an wuru'u bauda'apa'oraz bread di'iki, ipai waunao wairiban pu'u padamata, baokopa wabauda'apatinan wamin-mishidannao tuma na'iki Christ tuma.

¹⁸ Aushaa udi'itapa mooko tawuru'u Israelitenao. Ìbauda'apatinan, ñikan ida'an dunai, uzai zowii-kariwai di'iki'o, taa-kariwaiz altar paawa'a Tominkaru ati. ^x ¹⁹ Aonaa õkian mani kaiwuru'u, wuru'u wanyukunui taa-kariwaiz toma-kariwai tominkaru ati powa'a'o zii pa'an umanawunun ba'oran wanyukunui ai. Na'iki aonaa õkian mani kaiwuru'u, toma-kariwaiz tominkaru mishi'o ukakupan. ²⁰ Mazan õkian, wuru'u pidannao tominkarunitapainaoz toma-kariwai, ñzowian pa'uzanao na'iki ñtaanuzu oia'o doronainao ati'o karikaonan, aonaa Tominkaru ati'o mani. Na'iki aonaa õaipan unao bauda'apatinan oia'o

doronainao tuma. ^y ²¹ Aonaa turuu utuzan wine wuru'u koopo di'iki, unyukunuitapa-kinaaz Naobanai Jesus mawakan, uaida-kinaa nii ubauda'apatinpan Naobanai Jesus tuma, na'iki utuzan kapam wine ba'oran koopo di'iki, uaida-kinaa nii ubauda'apatinpan oia'o doronainao tuma. Na'iki aonaa turuu unikan bread, Naobanai Jesus mawakan nyukunuitapa-kinao ni'oraz, na'iki unikan kapam wuru'u wanyukunui oia'o doronainao ati'oraz utaa-ka. ²² Washa'apatan an na'apa'o aimakaan wakishauzidan nii Tominkaru, uruu uto'oran nii wa'ati. Waunao aonaa wama'ozakan u'ai. ^z

²³ Pabi'i unao kian, “Õgaru kashaapa-ka. òsha'apatan kanom karikaonan õaiapanii.” Mishi'o wuru'u, mazan aonaa ipai mani aimakaan washa'apatanii kaimanan wa'ati. Pabi'i unao kian, “Õgaru kashaapa-ka. òsha'apatan kanom karikaonan õaiapanii.” Mishi'o wuru'u, mazan aonaa ipai mani aimakaan washa'apatanii ma'ozakadan baokoinao mishidainao. ^a ²⁴ Ukau'an, aonaa kizi na'ia'oram pidan di'itapan na'iki sha'apatan aimakaan paaiapanii karikaonan. Mishi'oraiman, udi'itapa na'iki usha'apata aimakaan kaminka'uta'o nii ba'oran mishidainao.

²⁵ Turuu punikan sha'apa'oram karikaonan dunai putoriinii dunai selliapa-kizinao iki. Aonaa pupishaa'ana'a na'iki'oram wuru'u

^w 10:16 Matthew 26:26-28; Mark 14:22-24; Luke 22:19-20

^x 10:18 Leviticus 7:6   ^y 10:20 Deuteronomy 32:17   ^z 10:22 Deuteronomy 32:21

^a 10:23 1 Corinthians 6:12

dunaiz. ²⁶Usha'apanum kau'an, Tominkaru paradan saadinpa'oraz kian, "Imi'i baara na'iki ipai aimaakan kida na'a'oraz Tominkaru idiwau."^b

²⁷Aizii dii mani pidan mami-shida-ka'o na'akan pugaru, aroopa'ana'o nii, pumako pumako'ozon an. Na'iki punika kanom karikaonan umaokodanii pu'ati. Aonaa pupishaa'ana'a na'iki'oram uikodan wuru'u wanyukunuiz. ²⁸Mazan na'ia'oram pidan kian an pu'ati, "Di'oraz wanyukunui taakariwai toma-kariwai tominkarunao ati." Ukau'an aonaa punika'ana'azu, na'iki na'apa'o ida'an, aona'o nii pusha'apatan aimaakan pana'iti'o wuru'u pidan nyukunuu ai. ²⁹Pugaru panaadon pukian punyukunuu ii, aonaa sha'apa'o mani wuru'u unika-ka'o, mazan wuru'u ba'oran pidanaz, panaadon ukian panyukunuu ii, aonaa kaimana'o mani wuru'u na'apa'o nika-ka'o.

Ukau'an pidan mishida'o pishaan nii, "Na'apam aizii, na'iki kandii nii mooko aonaa otaapada-ka'o osha'apatinan onyukunuu kian kawana'ati, ba'oran pidan kian idi panyukunuu ii aonaa kaimana'o mani wuru'u?" ³⁰"Kaiman pugaru," okian an Tominkaru ati owanyukunuu dikin ii, kandii nii mooko ba'oran pidan kian odau'an osha'apatan oia'o onikan idiz?

³¹Ukau'an, puarootan dono oo putuzan dono, oo kanom kari-

kaonan pusha'apatan, pusha'apata kiziz pukonaukii-kida-kinaa nii Tominkaru umanawunun. ³²Aonaa pusha'apata'ana'a aimaakan waota-kida'o nii na'ia'oram pidan uizo'atipan ai Tominkaru. Panaadon wuru'u pidanaz, uruu Jew, oo uruu aonaa Jew mani, oo uruu mishidapa'o Tominkaru. ³³Ogaru na'apa otiwainan, otiwaa osha'apatan aimaakan pidannao nyukunuu kaiman-kinaa nii, aonaa okasharutakinaa nii mani inyukunuu. Ogaru, aonaa oditapan osha'apatan aimaakan oati karikaonan. Mazan oditapan osha'apatan aimaakan okaminka'uta-kinaa nii iriba baokoinao pidannao, uruu ida'an kizi okaminka'utan inao imishida kizi Jesus na'iki ikazannaatin kizi.

11 ¹Uda'an okaduz na'apa oda'anan kawan Christ kaduz.

Zunnao shibatan daua'o pazowau

²Tuukii okonaukii-kidan unao, usha'apanum kau'an karikaonan unyukunuitapan ogaru, na'iki usha'apatinan idi odobata-kidaniaz kakinaorii kida kawana'ati. ³Mazan oaipan uaitapan Christ kazowautapa'o daonaiora. Na'iki daonaiora kazowautapa'o paudaiaro, na'iki Tominkaru kazowautapa'o Christ. ⁴Ukau'an daonaiora shibata-pa'o pazowau patoriinpan dono Tominkaru ati, oo pakowaadapan dono Tominkaru paradan baokopatin-karu dono choochi ii,

1Cor

^b 10:26 Psalm 24:1

kakiba'azonna'o wuru'u usha'apantaniaz Christ ati, wuru'u pazowaunaaz.

⁵Na'iki zun, aona'oraz oshibatapan pazowau patorinpan dono Tominkaru ati, oo pakowaadapan dono Tominkaru paradan baokopatin-karu dono choochi ii, kakiba'azonna'o wuru'u osha'apantaniaz paudaiaru ati, wuru'u pazowaunaaz. Oroo na'apa'o zun kawan ziida-kariwaiz ozowauda. ⁶Aonaan an zun shibatan pazowau, marii ozowauda dukuta-ka. Mazan ukakiba'azonnan idi zun ati wuru'u pazowaud dukuta-ka, oo pazowaud ziida-ka, ukau'an marii oshibatapan pazowau.

⁷Daonaiora aonaa kanom nii uaiapa-ka ushibatan pazowau, usha'apanum kau'an Tominkaru toman daonaiora paugaru kawan. Na'iki daonaiora ida'a Tominkaru umanawunun tukapa-ka. Mazan zun, oroo ida'a daonaiora umanawunun tukapa-ka. ⁸Usha'apanum kau'an daonaiora, aonaa utomaka-zun di'iki, mazan zun toma-ka daonaiora di'iki. ⁹Na'iki daonaiora, aonaa utomaka-zun ati, mazan zun toma-ka daonaiora ati'o. ¹⁰Ukau'an, marii zun shibatan pazowau, otukapa-kida-kinnaa nii paudaiaru kazowautapan paugaru, usha'apanum kau'an kaina'a kapam angelnao awunuutapan.

¹¹Mazan waunao mishidainao, wamashaapanuz bouda'apatinapa Naobanai Jesus ida'an, aonaa turuu zun sha'apainpan pa'ida'a karikaonan, na'iki daonaiora aonaa turuu

usha'apainpan pa'ida'a karikaonan. ¹²Mishi zun toma-ka kawan daonaiora di'iki, na'apa kapam daonaiora shakatan zun di'iki. Mazan ipai idyaun Tominkaru di'iki'o pa'an.

¹³Unao, udi'itapa di'oraz aimakan: Kaimana'o mani wuru'u zun toriinapanuz Tominkaru ati, aonaa oshibatapan pazowau baokopatin-karu dono choochi ii? ¹⁴Kainaabatanapa'o na'apa'oram pidan kaduz toma-ka, ukau'an daonaiora kadizo-tinpan an, kakiba'azonna'o aimakaan wuru'u. ¹⁵Mazan zun dizo dawua'oraz, uruu aimakaan konaunama'o wuru'u. Usha'apanum kau'an odizo dawua'oraz taa-ka, ozowau shibarinaa ni'o. ¹⁶Mazan na'ia'oram pidan kashadaakapa'azo'o wuru dau'ana'a, aonaa na'apam okian powa'a, soo kaikapa'a: Aonaa waunao oo ba'oran mishidapainao Tominkaru taapan ba'oran kaduz kakinaorii wuru aia'a, ibaokopatinan dono pachoochin ii kida.

***Naobanai Jesus mawakan
nyukunuitapa-kinao***

*(Matthew 26:26-29; Mark
14:22-25; Luke 22:14-20)*

¹⁷Aizii di'i okakinaota'azoonuzu unao, aonaa okonaukii-kidan unao. Usha'apanum kau'an ubaokopatinan dono uchoochiapa-kizi ii, soo ukaziwan na'iki ukasha'oradan karikaonan umin-mishidannao nyukunuu. Aonaa usha'apatan aimakaan kaimana'o. ¹⁸Kiwiitapa okia'azon, ukowaada-ka okati kai-

na'a buutaaka-karu unao bii an uchoochiipan dono, na'iki òmishida zaa kaiwuru'u kuwaiz. ¹⁹Mazan mishi, wuru'u buutaaka-karuz unao bii an, uruu ida'an turuu pidan-nao aitapa-kaò mishi'oraz pa'an ìsha'apatan aimaakan sakitapa Tominkaru aipan kawana'ati.

²⁰Aizii uarooapa'anan dono baokopa, unyukunuitapa'anan Naobanai Jesus mawakan, aonaa mishi'o mani utaapanuzu umana-wunu'o nii. ²¹Usha'apanum kau'an, aroapa-karu dono, pabli'ì kida unao kiwiita'akan naa na'iki uarooapa'akan naa wanyukunui dau'u,^c aonaa uzaudapan umin-mishidanao. Uruu idi ba'orainao zamazi ìdyaun, baokoinao po'idi ìdyaun. ²²Aonaa mooko udapu nii uaropa-kizi nii na'iki utuza-kizi nii? Oo kaimana'o sha'a u'ati wuru'u utaapanuz madiwautapa-ka'o nii Tominkaru pidanannao, na'iki uba'azootin-kidan umin-mishidanao wuru'u pataka'utinainaouz? Na'apam uaipan òkian u'ati? Upu'u sha'a òkonaukii-kida unao? Ògaru aonaa òkonaukii-kidan unao, usha'apatan idi na'apa'o!

²³Wuru'u kakinaorii òdobata-kidaniaz unao ati, uruu kakinaorii Naobanai Jesus taniaz ò'ati. Tawuru aiwaka'ana'a Naobanai Jesus zaamata-kida-kaò ua'ii patarubanao ati, uzaamatan

bread, ²⁴na'iki utoriinpan Tominkaru ati udau'an. Udauna'an udushoonuzu, na'iki ukian, "Aizii di'ì ònanaa taa-kariwai unao dikin ii. Na'apa pa'ì usha'apata unyukunuitapa-kinnaa nii òmawakauzon." ²⁵Ìaroopan dauna'an, na'apa kapam Jesus zaamata'akan koopo kaina'a'oraz wine na'a, na'iki ukian, "Di'oraz wine koopo ida'a'oraz, kainaabata'o mishi'o nii Tominkaru sha'apatan pa'ina'o pasha'apata'azooniaz pidannao ati^d òizain ida'an. Na'iki na'apainim dono utuzanuzu, unyukunuitapa òmawakauzon." ²⁶Aizii karikaonan unikan kawana'ati di'oraz bread, na'iki utuzan wine di'oraz koopo di'iki, ukowaadapan Naobanai Jesus mawakan daua'o wuru'u, atii ukawan powaa ati.

²⁷Ukau'an, na'ia'oram pidan nikan dono bread na'iki utuzan wine, aonaan pu'u udi'itapan panyukunuu ii aimaakan umana-wunu'o wuru'u Naobanai Jesus mawakanuz, oia'o wuru'u usha'apantiaz, usha'apanum kau'an aonaa utaapan umanawunu'o nii wuru'u Naobanai Jesus mawakanuz. ²⁸Ukau'an, marii uawunuutinan kaimanaiman unyukunuu ii kiwiitapa zii, udauna'an turuu unikan wuru'u bread, na'iki utuzan wine wuru'u koopo ida'a'oraz. ²⁹Aizii aonaan an udi'itapan unyukunuu ii

1 Cor

^c 11:21 Uruu dono mishidainao aroopauzon baokopa wanyukunui dau'u ìna'akaniaz kida, ìnikan nii kapam poroom-ba'ì na'iki ìtuzan nii wine ìnyukunuitapa-kinnaa nii Naobanai Jesus mawakan. ^d 11:25 *Tominkaru sha'apatan pa'ina'o pasha'apata'azooniaz pidannao ati*: uruu dakota-kaò Pa'ina'o Covenant. Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinnao di'ii, 'covenant' waranu'u.

kanom wuru'u Naobanai nanaa kai-naabatapanii, ukau'an unikan dono wuru'u bread na'iki utuzan dono wine, Tominkaru pataka'utan nii unao. ³⁰Uruu idi'o iriba unao kari-naan na'iki ukapatin, na'iki pabi'i kida umin-mishidannao mawakan. ³¹Mazan waawunuutinan an kaimanaiman wanyukunuu ii kiwiitapa zii, aonaa kandii nii Tominkaru pataka'utan waunao. ³²Mazan Naobanai Tominkaru pataka'utan dono waunao, ukakinaotan waunao wuru'u, aonaa kizi wakaboota-kaopataka'utin-kizai iti pidannao tuma mamishida-kainaouz Tominkaru.

³³Uruu idi õmin-mishidannao, ubaokopatinan dono, uaroopa'anan wuru'u wanyukunui dau'u, unyukunuitapa'anan Naobanai Jesus mawakan, uzaudapaaka zii uaropapa kizi baokopa umin-mishidannao tuma. ³⁴Aizii na'ia'oram unao zamazin an, unika'aka uwanyukunuu udapu ii zii. Uruu aonaa kizi Tominkaru pataka'utan unao ubaokopatinan dono.

Aizii upishaaniaz ba'oran aimakaan kida dau'an, õsakitapadan niizu õkaawan dono.

*Kaimana'o Doronaa taanii
waka'iita-kinaa wakaudin*

12 ¹Aizii õmin-mishidannao, õparada'azon tawuru dau'ana'a Kaimana'o Doronaa taanii kidaz, waka'iita-kinaa nii washapatan kaudin-kizai Tominkaru ati. Õaipan uaitapan

aimaakan mishi'o udau'an. ²Unao, uaitapanii na'apam da'i umashaa-pauzon aonaan pu'u zii umishidan Tominkaru. Unao pozawatapa-kidakarawai da'i, utominkaruniitapan ida'an toma-karawai tominkarunao, aona'oraz ikakupan. ³Ukau'an, õaipan uaitapan aonaa na'ia'oram pidan Tominkaru Doronaa kazowau-tapanii ka'iitan padakoopan Jesus, na'iki aonaa na'ia'oram pidan ka'iitan pakian "Jesus uruu Naobanai," soo Kaimana'o Doronaa^e kazowau-tapan ida'an uruu.

⁴Kaina'a pabi'inaaka Kaimana'o Doronaa taanii pidan ka'iita-kinaa pasha'apatan kaudin-kizai, mazan uruu Kaimana'o Doronaa wuru'u taa'oraz ipai idyaun. ⁵Kaina'a pabi'inaaka kida na'apam pidannao kaudinan, mazan bauda'apa'o Naobanai Tominkaru ati'o wuru'u kaudin-karuz. ⁶Na'iki ipai waunao pabi'inaaka kida washapatan kaudin-kizai, mazan uruu bauda'apa'oraz Tominkaru kaudina'oraz wa'ida'an na'iki ukaminka'utan waunao ipai aimakaan washapatanii ida'a.

⁷Aizii Kaimana'o Doronaa taanuzu ma'ozaka-kinai wa'ati, waka'iita-kinaa ni'o washapatan kaudin-kizai, uruu turuu kizi wakaminka'utan wamin-mishidannao. ⁸Bauda'apa pidan ati, Kaimana'o Doronaa taa uka'iita-kinaa nii pataan kaimana'o kakinaorii aitapaaba-karu ida'an. Ba'oran ati, utaa uaitapa-kinaa nii

^e 12:3 *Kaimana'o Doronaa*: uruu Tominkaru Doronaa kapam.

dadara'o kuwai Tominkaru di'iki'o. ⁹Ba'oran ati, Kaimana'o Doronaa taa umanawunu'o mishida-karu. Na'iki ba'oran pidan ati, uruu Kaimana'o Doronaa koshan taa'o uka'iita-kinaa nii pakakudan karinainao pidannao. ¹⁰Ba'oran ati, Kaimana'o Doronaa taa uka'iita-kinaa nii pasha'apatan umanawunu'o aimaakan kida. Na'iki ba'oran pidan ati, utaa uka'iita-kinaa nii pakowaadan kuwai Tominkaru di'iki'o. Na'iki ba'oran ati, utaa uaitapa-kinaa nii wuru'u kuwaiz Tominkaru Doronaa di'iki'o oo ba'oran doronai di'iki'o karikaonan. Upu'u ba'oran ati, Kaimana'o Doronaa taa uka'iita-kinaa nii paparadan pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan. Na'iki ba'oran ati, Kaimana'o Doronaa taa uka'iita-kinaa nii pakowaadan na'apa'oram wuru'u kii-karu pana'a'oraz parada-karu ida'an. ¹¹Mazan uruu bauda'apa Kaimana'o Doronaa wuru'u sha'apata'oraz ipai di'oraz aimaakan kida; paaipan kawana'ati utaan pidannao ati ika'iita-kinaa nii pasha'apatan kaudin-kizai Tominkaru ati.

***Bauda'apa'o nanai mazan
iriba'o usha'apauzin kida***

¹²Waunao bauda'apa'o wananaa, utoma-ka'o pu'u padamata pabi'inaaka'o wananaa sha'apauzin idi kida. Na'apa'o kapam Christ bauda'apa'o unanaa, na'iki waunao wuru'u unanaa sha'apauzin kidaz. ¹³Pabi'i kida waunao Jewnao, na'iki baokoinao Gentilena. Pabi'i kida waunao poitoruinao, na'iki ba'orai-

nao aonaa poitoruinao mani. Mazan ipai waunao chikaawunu-kariwai bauda'apa'o nanai di'iti, uruu bauda'apa'oraz Kaimana'o Doronaa ida'an, na'iki ipai waunao ati taa-ka'o wuru'u Kaimana'o Doronaa wanyukunuu iti.

¹⁴Wuru'u pidan nanaa iriba'o usha'apauzin. ¹⁵Aizii dii mani kidi-bai kian an, “Ōgaru aonaa ka'ui mani, aonaa ōzaamatanpan nanai ida'ati.” Ukian pu'u padamata na'apa, mazan upu'u aonaa na'apam umazaamatanpakan nanai ida'ati. ¹⁶Na'iki tainii kian an mani, “Ōgaru aonaa awunui mani, aonaa ōzaamatanpan nanai ida'ati.” Ukian pu'u padamata na'apa, mazan upu'u aonaa na'apam umazaamatanpakan nanai ida'ati. ¹⁷Aizii ipai mani pidan nanaa, soo pidan awun kari-kaonan, aonaa na'apam uabatan aimaakan. Na'iki ipai mani pidan nanaa, soo pidan tain karikaonan, aonaa na'apam udamaan aimaakan. ¹⁸Mazan wananaa kaina'a iriba usha'apauzin kida, na'iki Tominkaru muudan ipai wuru'u wananaa sha'apauzin kidaz paaiapa-kizi ida'apa'an. ¹⁹Pidan nanaa sha'apauzin bauda'apan an mani karikaonan, aonaa mani pidan nanaa nii. ²⁰Pidan nanaa kaina'a iriba usha'apauzin kida, mazan pidan nanaa bauda'apa.

²¹Ukau'an, waawun, aonaa turuu ukian waka'u ati, “Aonaa ōaipan pugaru!” Na'iki wazowau, aonaa turuu ukian wakidiba ati, “Aonaa ōaipan pugaru!” ²²Mishi'oraiman, tuukii pa'an waaipan

wananaa sha'apauzin kida kapati'oraz kawan itukapa-ka. ²³Na'iki wananaa sha'apauzin kida wataapaniaz awutapa'o nii imanawunun, inao mishi'oraiman wataapanii kaimana'o ida'an manawun. Na'iki wuru'u wananaa sha'apauzin kidaz aona'oraz waipan utukapa-ka, kaiman wakakamichantan, ²⁴mazan ba'oran wananaa sha'apauzin kida, aonaa wataapan na'apa wataapan kawan wananaa sha'apauzin kida awutapa'oraz imanawunun. Tominkaru baokopatan ipai wananaa sha'apauzin kida, uruu wananaa sha'apauzin kida aona'oraz imanawunun, inao pa'an kaimana'o ida'ana'oraz manawun wataapan. ²⁵Ukau'an, na'apa'o ida'an kizi aonaa buutaaka-karu nii wananaa ida'a, mazan ipai kizi pana'a kida'oraz wananaa sha'apauzin kida patumaaka itaapaakan. ²⁶Bauda'apa'o wananaa sha'apauzin kaziwan an, ipai ba'oran wananaa sha'apauzin kida kaziwan kapam. Na'iki bauda'apa'o wananaa sha'apauzin konaukii-kida-ka an, ipai ba'oran wananaa sha'apauzin kida konaukian utuma.

²⁷Aizii ipai unao Christ nanaa wuru'u, na'iki unanaa sha'apauzin kida wuru'u ipai unao. ²⁸Na'iki Tominkaru choochin ida'a, wuru'u upidanannaouz: kiwiitapa uzaamata pidannao apostlenao nii, udauna'an prophetnao nii, udauna'an tiichanao nii. Udauna'an pidannao sha'apatainao nii umanawun kida'o aimakaan. Ba'orainao pidannao kakudapauzonao nii karinainao

pidannao; ba'orainao pidannao kaminka'uupauzonao; ba'orainao kazowautapainao nii pamin-mishidannao; ba'orainao pidannao ka'iita'o nii paparadan pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz pidan aitapan. ²⁹Ukau'an aonaa ipai'o mani pidan zaamata-ka apostlenao nii, oo prophetnao nii, oo tiichanao nii. Aonaa ipai mani pidan ka'iitan pasha'apatan umanawun kida'o aimakaan. ³⁰Aonaa ipai mani pidan ka'iitan pakakudan karinainao pidannao. Aonaa ipai mani pidan ka'iitan paparadan pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz pidan aitapan. Aonaa ipai mani pidan ka'iitan pakowaadan na'apa'oram wuru'u kii-karu pana'a'oraz parada-karu ida'an. ³¹Ukau'an utaa unyukunuu di'oraz kaiman kida'o aimakaan dau'ati, uma'ozakada-kinaa nii umin-mishidannao.

Mazan aizii otukapa-kidan nii aimakaan unao ati powa'a'o zii pa'an umanawunun ipai ba'oran kida ai.

Kamarainpan-karu

13 ¹Ōaitapan pu'u mani o'paradan ipai sha'apa'oram kaduz pidannao paradan ida'an, na'iki angelnao paradan ida'an, mazan aonaan an kamarainpan-karu nii o'ida'a, o'paradan ikoda'o nii tinin dara-daraapa-ka kawanu'o karikaonan. ²Na'iki oka'iitan pu'u mani okakuwaapan Tominkaru di'iki'o kuwai dau'u, na'iki oaitapan pu'u mani ipai dadara kida'o kuwai Tominkaru di'iki'o, na'iki

ōaitapan pu'u mani mishi'o kuwai kida Tominkaru di'iki'o aona'oraz pidan aitapan, na'iki mishida-karu kaina'an pu'u mani ō'ida'a, ōka'iita-kināa nii ōzikadan midukuo kida, mazan aonaan an kamarainpan-karu nii ō'ida'a, madiwautapa-ka'o karikaonan wuru'u ōgaruz. ³Ōtaan pu'u mani ipai ōsha'apauz pataka'utinainao ati, na'iki ōkashaapan pu'u mani ōkawaoda-ka'o ōkakupan pu'u, mazan aonaan an kamarainpan-karu nii ō'ida'a, madiwautapa-ka'o wuru'u ōsha'apatanuz na'apa kida'oraz aimakaan.

⁴Pidan kamarainpanu'o, utuuda panyukunuu pato'oran ai pairibanna'o ati, na'iki uruu kamunanba'o; aonaa ukishauzin, aonaa u'atadinpan, aonaa utaapinpan umanawunu'o nii pasha'apatanii ida'an. ⁵Pidan kamarainpanu'o, aonaa umanii-nawiikatinan pairibanna'o ati. Aonaa udi'itapan pasha'apatan aimakaan soo pa'ati karikaonan. Aonaa uto'ora'akauzon kadiman. Aonaa unyukunuitapan aimakaan dikauda'o sha'apata-ka'o pa'ati. ⁶Pidan kamarainpanu'o, aonaa ukonaukii-kidan aimakaan oia'o sha'apata-ka'o, mazan ukonaukii-kida pa'an aimakaan mishi'o na'iki sakitapa'o usha'apata-ka'o. ⁷Pidan kamarainpanu'o, aonaa ukashadinan pabaiatinan pu'u. Na'iki karikaonan umishidapan pairiban sha'apatan kaimana'o aimakaan. Na'iki uaitapa pairiban sha'apatan nii aimakaan kaimana'o. Na'iki aonaa na'apainim ukashadinan aimakaan dikauda'o sha'apan pu'u pa'ati.

⁸Kamarainpan-karu, aonaa na'a-painim ukatokonon. Mazan wuru'u taa-kariwaiz pidan ka'iita-kināa nii pakowaadapan Tominkaru di'iki'o kuwai, na'iki wuru'u taa-kariwaiz pidan ka'iita-kināa nii papara-dan parada-karu ida'an aona'oraz pidan aitapan, na'iki wuru'u taa-kariwaiz pidan aitapa-kināa nii, ipai'o nii ikatokon-tinan. ⁹Wuru'u aitapa-karu taa-kariwaiz wa'ati, na'iki waka'iitanuz wakowaadan Tominkaru kuwaa, masakauda'u'o karikaonan, aonaa ipai'o mani wuru'u. ¹⁰Mazan diina'iti'i, aitapa-karu taa-ka'o dono'o naa wa'ati, waaitapa-kināa nii ipai aimakaan, wuru'u masakauda'u sodi'oraz waaitapan, aona'o ni'i naa powa'a uaiapa-ka'o.

¹¹Ōkoraidaonaan dono zii da'i, ōparadan na'iki ōdi'itinpan koraidaonaa di'itinpan kawan. Mazan aizii wuru'u ōdyaupainiz naa, aona'a naa powa'a ōdi'itinpan na'iki ōparadan koraidaonaa kawan. ¹²Kai waaitapanuz Tominkaru dau'u, na'apa'o watukapan kawan wadikin ishazaba wana-mari ida'a wuru'u, mazan diina'iti'i watukapan nii Tominkaru pa'an. Aimakaan ōaitapanii kai masakauda'u sodi'o karikaonan. Mazan diina'iti'i ōaitapan nii ipai aimakaan kaimanaiman, Tominkaru aitapan kawan ōgaru kaimanaiman.

¹³Aizii di'i kaina'a idikinauda'u aimakaan karikaonanu'o nii ina'an: mishida-karu, na'iki waaitapanuz mishi'o nii Tominkaru sha'apatan kaimana'o aimakaan wa'ati, na'iki

kamarainpan-karu. Mazan umana-wunu'oraz manawun, uruu wuru'u kamarainpan-karuz.

*Kadakotin-karu Kaimana'o
Doronaa taanii kida dau'u*

14 ¹Ukau'an utaa unyukunu tuukii manawun kamarainpan-karu dau'ati. Na'iki tuukii kapam utaa unyukunu wuru dau'ati'i Kaimana'o Doronaa taaniaz pidan ka'iita-kinaa pasha'apatan kaudin-kizai. Tuukii manawun utaa unyukunu wuru dau'ati'i, uka'iita-kinaa nii ukowaadan Tominkaru di'iki'o kuwai. ²Usha'apanum kau'an pidan parada'oraz pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, Tominkaru ati'o wuru'u uparadanuz, aonaa pidanao ati'o mani, usha'apanum kau'an aonaa na'ia'oram pidan aitapan na'apa'oram ukian. Kaimana'o Doronaa ma'ozakan ida'an ukowaadan aimakaan mishi kida'o, mazan aona'o nii kanom aitapan. ³Mazan pidan kowaadapa'oraz Tominkaru di'iki'o kuwai pidanao aitapanii parada-karu ida'an, ukaminka'utan pa'an pamin-mishidannao, uma'ozakadan inyukunu, na'iki ukonaukiitan idyaun ibaiatitan bii'i. ⁴Ukau'an pidan parada'oraz pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, soo pa'ida'a karikaonan uma'ozakadinan. Mazan pidan kowaadapa'oraz Tominkaru di'iki'o kuwai, pidanao aitapanii parada-karu ida'an, uma'ozakadan

pa'an na'iki ukaminka'utan baokopa pamin-mishidannao.

⁵Ōnaudapa mani ipai unao paradan pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan. Mazan tuukii pa'an ōaipan unao kowaadan Tominkaru di'iki'o kuwai pidanao aitapanii parada-karu ida'an. Usha'apanum kau'an pidan kowaadapa'oraz Tominkaru di'iki'o kuwai, powa'a umanawunun pidan parada'oraz ai pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan. Soo mishi pidan kaina'an an kowaada'o nii na'apa'oram wuru'u kii-karuz, uruu na'apa'o ida'an mishidapainao ma'ozakada-ka'o nii.

⁶Ōmin-mishidannao, aizii dii mani ōkaawan u'ida'ati, ōparadan u'ati pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, na'apam nii dii ōkaminka'utan na'iki ōma'ozakadan unao? Mazan aizii dii mani ōkaawan u'ida'ati ōna'akan kuwai Tominkaru aitapa-kidanii ō'ati, oo ōtominapa-kidan unao Tominkaru paradan dau'u, mishi na'apa'o ida'an ōkaminka'utan nii na'iki ōma'ozakadan nii pa'an unao. ⁷Aushaa udi'itapa mooko kuwudii oo shamoro,^f aona'o nii pidanao aitapan sha'apa'oram uaran wuru'u tau-kariwaiz, soo utau-ka'o an kaimanaiman. ⁸Na'iki kuwudii poota-ka'o an, aonaan an uaran kainaaban, aona'o nii na'apam soldyaanao minziwan mizaataaka-karu dau'ati. ⁹Ukau'an na'apa'o nii pukakuwaa-

^f 14:7 *shamoro*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

pan an pana'a'o parada-karu ida'an. Aona'o nii pidannao aitapan kanom daua'o wuru'u pukakuwaapanuz. Ukau'an pukakuwaapan amazada ati'o karikaonan. ¹⁰Kaina'a iriba pana'a kida'o parada-karu da'a'a imi'i baara'a, na'iki ipai wuru'u parada-karu kidaz, kaina'a pidannao aitapa'o paparadanuz. ¹¹Mazan õmaaitapakan an pidan paradan, tawarai wuru'u õgaruz u'ati, na'iki uruu tawarai kapam õ'ati. ¹²Unao, uaipan idi tuukii manawun wuru'u Kaimana'o Doronaa taanii kidaz pidan ka'iita-kinaaz pasha'apantan kaudin-kizai, ukau'an utaa unyukunuu powa'a zii wuru kida dau'ati'i, uma'ozakada-kinaa ni'oraz umin-mishidannao.

¹³Ukau'an pidan parada'oraz pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, marii upishaan Tominkaru paaitapakinanaa nii pakowaadan na'apa'oram wuru'u pakianuz. ¹⁴Õtoriiinpan an pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, mishi õdoronaa ida'ana'o karikaonan õtoriiinapanuz, mazan aonaa õaitapan na'apa'oram wuru'u õkian. ¹⁵Ukau'an, na'apam dii õsha'apatinan? Õtoriiinpan nii pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, na'iki õtoriiinpan nii õaitapanii parada-karu ida'an kapam. Õkunuitan nii pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, na'iki õkunuitan nii õaitapanii parada-karu ida'an kapam. ¹⁶Pukonaukii-kidan an Tominkaru

putoriiinpan ida'an pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, aonaa na'apam pidannao kian "na'apa mishizi," wuru'u dau'ati'i putoriiinapanuz, ãmaaitapakan idi na'apa'oram pukian. ¹⁷Pukonaukii-kidan pu'u padamata Tominkaru kaimana'o putoriiinpan ida'an, mazan aonaa putoriiinapanuz ma'ozakadauan wuru'u pidannao abatapainaoz putoriiinpan.

¹⁸"Kaiman," õkian Tominkaru ati, õaitapan idi õparadan powa'a zii unao ai pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan. ¹⁹Mazan mishidapainao baokopatinpan dono pachoochin ii, kaiman zii pa'an õ'ati õparadan an baka'iauda'u sodi parada-karu pidannao aitapanii ida'an, õtominapa-kida-kinaa nii õmin-mishidannao, õparadan ai dobata'a naa manawun parada-karu ida'an aona'oraz pidan aitapan.

²⁰Õmin-mishidannao, aonaa udi'itinpa'ana'a koraiziannao di'itinpan kawan. Na'iki na'apa kizi pa'an unao pa'ishizoinao kawan, aona'oraz ãaitapan oia'o. Mazan udi'itinapa kizi pidan dyaupai'o di'itinpan kawan. ²¹Kaina'a usaadinpan Tominkaru kaaritan ida'a, ukian,

"Õparadan nii õpidanannao ati
ba'oran kaduz parada-karu
kida ida'an,
na'iki õparadan nii i'ati
ba'oran kaduz pidannao
paradan ida'an.
Mazan una'apan pu'u,
aona'o nii ãmishidan õgaru."g

1 Cor

Naobanai kian.

²²Ukau'an, utukapa aizii, wuru'u pidan paradanuz pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, tukapa-kida'o nii Tominkaru ma'ozakan pidan-nao ati aona'oraz imishidan Christ. Aonaa mishidainao Christ ati'o mani wuru'u parada-karuz pana'a'o parada-karu ida'an. Mazan Tominkaru di'iki'o kuwai kowaadapa-kaoz, mishidainao ati'o pa'an, aonaa pidannao mamishida-kainao ati'o mani.

²³Aizii dii mani, ipai unao mishidapainao baokopatinan uchoochiipan dono, na'iki wuru'u pidannao aitapainaoz paparadan pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, iparadan naa, na'iki kaina'a pabi'i mishidainao kaawan aona'oraz itaitapan pana'a'oraz parada-karu, oo pidannao mamishida-kainao kaawan unao choochiipan ida'ati. Aizii ibatan idi unao paradan na'apa'o parada-karu ida'an, "Madoronaa-ziiwa wunaou'u," ikian nii unao dau'an. ²⁴Mazan ipai unao ukowaadapan an Tominkaru di'iki'o kuwai, wuru'u pidannao mamishida-kainaoz na'iki wuru'u mishidainao, aona'oraz itaitapan pana'a'o parada-karu, aizii ibatan idi na'iki itaitapan idi unao kuwaa, inyukunuu pishaata-kaonii pa'oian kida dau'an. Wuru'u kuwai ibataniaz tukapa-kidan nii na'apa'oram ikaduz. ²⁵Na'iki aimakan kida idizapaniaz panyukunuu ii, ipai'o nii uaitapa-kida-kaon. Uruu idi ikodoru'ukan nii na'iki itoriin-

pan nii Tominkaru ati, ikian nii, "Mishi'o, kaina'a Tominkaru da'a'a unao tuma!"

***Sha'apatin-karu sakitapa
baokopatin-karu dono choochi ii***

²⁶Kaikapa'o ati'o kaiwuru'u okianuz omin-mishidannao: Aizii ubaokopatinan dono uchoochin ii, marii ukaiwaan wuru'u Kaimana'o Doronaa taaniaz uka'iita-kinanaa nii usha'apatan kaudin-kizai. Kaina'a'o nii pidannao kunuita'o nii, ba'orainao tominapa-kidan unao, ba'orainao kowaadapan kuwai Tominkaru aitapa-kidaniaz itati, ba'orainao paradan pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, na'iki ba'orainao, marii ikowaadan na'apa'oram wuru'u ikianuz. Marii ipai aimakaan sha'apata-kariwaiz, ma'ozakada'o nii ipai mishidapainao. ²⁷Aizii pidannao parada'azo'o pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, soo dya'utam oo idikinauda'u pidannao paradan taapada-kaon, aonaa powa'a zii mani wuru'aia'a. Iparadan dono, marii iparadan bauda'apa kida. Aizii ba'oran pidan, marii ukowaadan na'apa'oram wuru'u ikianuz. ²⁸Mazan aonaan an pidan nii aitapa'o pakowaadan na'apa'oram wuru'u ikianuz, pidannao paradainaoz pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, aonaa kizi iparadan. Marii iparadan pa'ida'a na'iki Tominkaru ati.

²⁹Marii dya'utam oo idikinauda'u pidannao kowaadapan Tominkaru aitapa-kidaniaz kuwai, na'iki ba'o-

rainao, marii ĩabatapan na'iki ĩdi'itapan wuru'u kuwai, mishi'o wuru'u kuwai Tominkaru di'iki'o oo aonaa. ³⁰Mazan na'ia'oram an pidan abatapa'oraz na'ii, Tominkaru aitapa-kidan an aimaakan u'ati, marii wuru'u pidan kakuwaapatin'oraz mashaadan, turuu kizi pidan abatapa'oraz kowaadan Tominkaru aitapa-kidaniaz aimaakan u'ati. ³¹Marii bauda'apa pidan paradan kiwiin, udauna'an ba'oran paradan udawu'ati. Na'apa ipai abatapainouz tominpan nii na'iki ma'ozakada-kae nii. ³²Pidannao kowaadapa'o Tominkaru di'iki'o kuwai, turua'o ĩzaudapan ba'oran ipaian paparadan, udauna'an uruu, turuu uparadan naa kapam. ³³Usha'apanum kau'an Tominkaru, aonaa uaipan washa'apatan aimaakan na'apam karikaonan wabaokopatinan dono choochi ii, mazan uaipan ipai aimaakan sha'apata-kae kaiman pa'an.

Ukau'an, marii kizi zunnao mashaa ĩdyaun ubaokopatinan dono uchoochin ii. ³⁴Na'apa ipai Tominkaru pidannao sha'apainpan kawan ĩbaokopatinan dono pachoochin di'ii kida, aonaa zunnao taapada-kae ĩparadan. Jewnao kakinaorinaa kian kawana'ati, aonaa kizi ĩkazowautapan baokopatin-karu. ³⁵ĩaitapa'azon an aimaakan dau'an, marii ĩpishaan paudaiarunao padapu ii. Usha'apanum kau'an kakiba'azonna'o wuru'u zun paradan baokopatin-karu dono.

³⁶Unao Corinth sannao itiiman Tominkaru Paradan wa'atin soo unao di'iki'o na'iki unao ati'o kari-

kaonan? ³⁷Na'iki na'ia'oram pidan dakotina'o kowaadapa'o nii Tominkaru di'iki'o kuwai, oo Kaimana'o Doronaa taanii u'ati uka'iita-kinaa nii pasha'apatan kaudin-kizai, marii uaitapan wuru'u ōsaadanii kidaz unao ati, Naobanai Jesus kakinaori wuru'u. ³⁸Mazan aonaa an utaan panyukunuu ati wuru'u kakinaoriiz, marina'a uruu.

³⁹Ukau'an ōmin-mishidannao, utaa unyukunuu tuukii ukowaadapan dau'ati Tominkaru di'iki'o kuwai. Mazan aonaa umashaata'ana'a umin-mishidannao paradan pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan. ⁴⁰Marii ipai aimaakan sha'apata-kae kaimana'o ida'an na'iki sakitapa'o ida'an.

*Kaimana'o kuwai Christ
kadishitan dau'a'o*

15 ¹Aizii ōmin-mishidannao, ōnyukunuu-kida'azon u'ati tawuru'u Kaimana'o Kuwai ōkowaa-dauzoniaz u'ati. Uruu sha'atii umishidaniaz na'iki pakawanu'oraz umishidapan umanawunu'o ida'an. ²Uruu Kaimana'o Kuwai kazannaata'o unao, upakawanun an umishidapan ōkowaadan kawan u'ati. Soo mani umamishidakan an, mazanu'o karikaonan wuru'u umishidapanuz.

³Ōdobata-kidan kuwai unao ati, uruu dobata-kida-kariwaiz ō'ati. Wuru'u kuwai umanawunu'o manawun: Christ mawakan dau'ana'oraz wa'oi'an dikiin ii, na'apa usaadinpan kawana'ati saada-kariwai Tominkaru Paradan ida'a: ⁴udida-kae,

na'iki idikinauda'utan kamoo ida'a ukadishita-kida-kaō kakupa-karu ida'ati, na'apa usaadinpan kawan saada-kariwai Tominkaru paradan ida'a. ⁵Christ aidinan Peter ati, udauna'an 12 patominapa-kidaniinao ati. ⁶Udauna'an, uaidinan uwazoota 500 baokopatinpa'o mishidainao ati. Iriba inao kakupa zii kai, baokoinao mawaka'a naa. ⁷Na'iki udauna'an uaidinan James ati kapam, na'iki udauna'an ipai apostlenao ati.

⁸Udauna'an, dawu'itin zii uaidinan o'ati kapam, o'garu na'apa'o koraidaonaa kawan shakata'oraz pakamoon ua'ii.^h ⁹O'garu, awutapa'o omanawunun ipai ba'oran apostlenao ai. Mishi, o'garu, aonaa kanom dikin ii turuu odakotakao apostle nii, usha'apanum kau'an o'garu pataka'uta'oraz da'i Tominkaru pidanannao. ¹⁰Mazan o'apostle-tinan, soo Tominkaru kamunanun idi'o o'ati, na'iki ukamunanunuz o'ati, aonaa madiwautapa-ka'o mani. Usha'apanum kau'an powa'a zii udadaran o'kaudinān ba'orainao apostlenao ai. Mishi aonaa o'garu mani wuru'u sha'apata'oraz aimaakan, mazan Tominkaru pa'an wuru'u kaudina'oraz o'garu ida'an pakamunanun ida'an. ¹¹Ukau'an, aonaa usha'apan o'ati, o'garu kakuwaapan oo ba'oran apostlenao kakuwaapan, ipai waunao, wakakuwaapan uruu bouda'apa'oraz kuwai dau'u,

na'iki uru'u naa wuru'u unao mishidapaniaz.

Kadishita-kida-kaō nii mawakainao

¹²Aizii waunao wakakuwaapan pu'u Christ kadishita-kida-kaō dau'u mawaka-karu di'iki, na'apa dii mooko pabil'i unao kian mawakainao, aona'o nii ikadishita-kida-kaō? ¹³Umishiin an mani aona'o nii mawakainao kadishita-kida-kaō mawaka-karu di'iki, ukau'an Christ, aonaa ukadishita-kida-kaō. ¹⁴Na'iki aonaan an mani Christ kadishita-kida-kaō mawaka-karu di'iki, ukau'an madiwautapa-ka'o wuru'u wakakuwaapatinanuz, na'iki unao mishidapanuz madiwautapa-ka'o kapam. ¹⁵Na'iki waunao apostlenao, wamariidinan naa karikaonan Tominkaru dau'u, usha'apanum kau'an wakian idi Tominkaru kadishita-kida Christ mawaka-karu di'iki. Aizii umishiin an mani aona'o nii mawakainao kadishita-kida-kaō mawaka-karu di'iki, ukau'an aona'o Tominkaru kadishita-kidan Christ. ¹⁶Ukau'an umishiin an mani aona'o nii mawakainao kadishita-kida-kaō, Christ aona'o ukadishita-kida-kaō kapam. ¹⁷Na'iki aonaan an mani Christ kadishita-kida-kaō, ukau'an unao mishidapanuz Christ madiwautapa-ka'o karikaonan, na'iki aonaa zii unao oian kida so'ota-kaō. ¹⁸Na'iki aonaan an mani Christ kadishita-kida-kaō, ukau'an pidannao mishidainaoz Christ

^h 15:8 *koraidaonaa kawan shakata'oraz pakamoon ua'ii* oo "koraidaonaa kawan mashakata-ka'oraz kaiman."

mawakainaouznaa, aonaa ikazan-naata-ka'o. ¹⁹Aizii umishiin an mani aona'o nii wakadishita-kida-ka'o, ukau'an wuru'u wabaiatinanz Christ dikin ii, madiwautapa-ka'o karikaonan. Na'iki waunao, turuu mani wakasha'ora-kida-ka'o ipai pidannao ai, wamishidan idi mariidin-karu'u naa karikaonan.

²⁰Mazan Christ, mishi'o ukadishita-kida-ka'o mawaka-karu di'iki. Uruu kiwiini'o ukadishitan pidannao mawakainao bii iki. Ukau'an, uruu ida'ana'o waaitapan mishi'o nii mawakainao kadishita-kida-ka'o mawaka-karu di'iki. ²¹Pidannao mawakan bauda'apa'o pidan sha'apatan idi'o oia'o aimakaan, na'apa kapam pidannao mawakainao kadishitan nii ba'oran pidan sha'apatan idi kaimana'o aimakaan. ²²Ipai pidan mawakauzon, usha'apanum kau'an Adam kaduz inao. Na'apa'o nii kapam ipai mishidainaoz Christ kadishita-kida-ka'o. ²³Mazan Christ, uruu kiwiini'o ukadishitan. Aizii uwa'atin dono koshan, pidannao mishidainaoz uruu, ikadishitan nii pamawakakizi iki.

²⁴Uruu dauna'an amazada katokon-tinan nii, Christ katokontan nii ipai oia'o doronainao naobanai-tinpainaoz. Na'iki utaan nii padaru Tominkaru ati, wuru'u pakazowautapanuz. ²⁵Usha'apanum kau'an Christ kazowautapan nii atii Tominkaru waranuita-kidan ipai utarubanao. ²⁶Mawaka-karu,

uruu ukaduzun naa tarubai Christ mainaabatan ni'o. ²⁷Usha'apanum kau'an Tominkaru paradan kotua'o usaadauzo-ka'o kian, "Tominkaru kazowautapa-kida ipai aimakaan u'ati."ⁱ Mazan aitapa-ka'o wuru'u parada-karuz "ipai aimakaan" kia'o-raz, aonaa Tominkaru tuma'o ati'o mani wuru'u na'apa-karuz, mazan uruu pa'an kazowautapa-kida'oraz ipai aimakaan Christ ati. ²⁸Aizii ipai'i naa aimakaan kida muudaka'o dono Christ kazowautapan nii, udauna'an uruu, Tominkaru Daniz, ukazowautapa-kidinan ni'i naa Tominkaru ati. Uruu taa'oraz ipai aimakaan kida Christ kazowautapan nii. Ukau'an Tominkaru, uru'o ni'i naa kazowautapa ipai aimakaan.

²⁹Aizii umishiin an mani pidannao mawakainao, aona'o nii ikadishita-kida-ka'o kakupakaru di'iti, kandii nii mooko pidannao chikaawunuinan mawakainao pidannao dikin ii? Kanom wuru'u itiwaaniaz pasha'apatan na'apa'o ida'an? ³⁰Aizii waunao mani? Aonaan an mani umishiin wakadishita-kida-ka'o nii wamawakan dauna'an, kandii ni'o mooko wuru'u wabaiatan aimakaan kichana'iki-kia'o kida ipai kamoo? ³¹Ömin-mishidannao, ipai kamoo öbaiatan aimakaan kichana'iki-kia'o manawun! Mishi'o kaiwuru'u öna'apanuz, na'apa wuru mishiin kawan ö'atadinapanuz unao dau'an, wabauda'apatinpan idi Christ Jesus waNaobanaa ida'ati. ³²Da'a'a,

1 Cor

ⁱ 15:27 Psalm 8:6

Ephesus ida'a, kaina'a pidannao òtarubanao. Tuukii ìkashadaapan òtuma na'iki ìdakota pazowian ògaru. Na'apa ìkichana'iki-kian ò'ati baudokoru kawan. Ukau'an kandii ni'o mooko òbaiatan na'apa kida'o aimaakan umishiin an aona'o nii pidannao mawakainao kadishita-kida-ka? Umishiin an mawakainao aona'o nii ìkadishita-kida-ka, ukau'an kii-karu kawana'ati: "Wakonaukiitina'a naa ipai kamoo. Waaroopa'a naa na'iki watzapa'a naa, usha'apanum kau'an waikana'an wamawakan ni'i naa na'iki aona'o nii powa'a wakadishita-kida-ka."j

³³Aonaa umariida-kidina'ana'a pidannao ati kiainaouz aona'o nii mawakainao kadishita-kida-ka. Usha'apanum kau'an pukamina'utinpan dono pidannao idi, aona'oraz ìkaduz kida kaimanan, ìpataka'uan nii kaimana'oraz pukaduz. ³⁴Usakitapada udi'itinpan, na'iki aona'a naa u'oipa'ana'a. Òkian na'apa òba'azoo-kida'azon unao, usha'apanum kau'an pabi'i unao, aonaa manawun uaitapan Tominkaru.

***Nanai kadishita-kida-karu
ni'oraz diina'iti'i***

³⁵Pidan pishaan nii, "Na'apam nii wuru'u pidannao mawakainao kadishita-kida-ka? Sha'apa'oram kaduzu'o nii ìnanaa kida?" ³⁶Pugaru madiwautapa-ka'o pidan. Kandii nii pupishaan kaikapa'o aimaakan?

Aushaa, putukapa mooko, pupaowan dono uudai, aonaa usoda'akan sariapa, soo udida-ka? an kiwiin. ³⁷Na'iki aimaakan pupaowaniaz soo uudai karikaonan, panaadon poroom aka oo ba'oran kaduz paoribai uuda. Aonaa pupaowan paoribai udaru'ora'a naa. ³⁸Mazan Tominkaru taan ukadunaa nii paaipan kawana'ati, na'iki ipai sha'apa'oram uudai ati utaa ìkadunaa nii, ìkaduz kida kawana'ati.

³⁹Na'iki aimaakan kida kaku-painouuz, pana'a'o ìnanaa kida. Pidannao pana'a ìnanaa, uzainao pana'a ìnanaa, kotu'uz pana'a ìnanaa, na'iki kopau pana'a ìnanaa.

⁴⁰Na'iki aokazi ii aka, kaina'a aimaakan kida, na'iki imi'i baara an, kaina'a kapam aimaakan kida; wuru'u aokazi ii aka'oraz aimaakan kida, pana'a'o ìkonaunaman wuru'u imi'i baara ana'oraz aimaakan kida konaunaman ai. ⁴¹Kamoo pana'a ukonaunaman, kauzu pana'a ukonaunaman, na'iki wizinao pana'a ìkonaunaman; na'iki wizinao, upu'u zii pana'a kida ìkonaunaman ba'oran wizinao ai kapam.

⁴²Ukau'an, na'apa'o nii wuru'u pidannao mawakainao kadishita-kida-ka? dono kakupa-karu di'iti. Pidannao mawaka'o dida-ka? dono, wuru'u unanaa toma-kariwaiz mawakauzo karikaonan, mazan ukadishita-kida-ka? dono'o naa, aona'o ni'i naa powa'a umawakauzon. ⁴³Pidan mawakan dono,

unanaa dida-kariwaiz, aonaa ukonaunaman, na'iki kapati'o wuru'u unanaaz. Mazan ukadishita-kida-ka'o dono'o naa, konaunama'o nii na'iki ma'ozaka'o nii unanaa.

⁴⁴Wuru'u pidan nanaa dida-kariwaiz, uruu nanai imi'i baara ana'o kaduz, mawakauzo karikaonan. Mazan ukadishita-kida-ka'o dono'o naa, karikaonanu'o ni'i naa ukakupan, kakupa-karu Kaimana'o Doronaa taaniaz. Mishi kaina'a nanai mawakauzo karikaonan, na'iki kaina'a nanai Kaimana'o Doronaa taaniaz kakupa-karu u'ati.

⁴⁵Na'apa saadauzo-kariwai Tominkaru paradan kian, "Kiwiitapa'oraz Adam, utomakao kakupa'o pidan nii"; mazan dawu'itiini'oraz Adam, uruu Christ. Na'iki Christ, uruu Doronai taa'oraz karikaonanu'o kakupa-karu pa'an. ⁴⁶Ukau'an wuru'u nanaiz Kaimana'o Doronaa taaniaz kakupa-karu u'ati, aonaa uruu mani wuru'u kiwiini'oraz. Mazan wuru pa'ana'a nanai imi'i baara ana'oraz kaduz, uruu kiwiini'oraz pa'an. Dawu'itin zii pa'an wuru'u nanai Kaimana'o Doronaa taaniaz kakupa-karu u'ati.

⁴⁷Kiwiitapa'oraz Adam, imi'i idi'o utomakao, mazan dawu'itiini'oraz Adam, uruu aokazi iki'o uwa'atin pa'an. ⁴⁸Ipai pidannao imi'i baara ainaouz, na'apa'o ĩnanaa wuru'u pidan kawan, toma-kariwaiz imi'i idi. Mazan pidannao makoinao ni'oraz aokazi iti, na'apa'o nii

ĩnanaa wuru'u pidan kawan aokazi iki'oraz uwa'atin. ⁴⁹Wananaa tomakao kawan wuru'u pidan nanaa kaduz kawan imi'i idi, diina'iti'i na'apa'o nii wananaa wuru'u pidan nanaa kaduz kaawan aokazi iki'oraz.

⁵⁰Ōmin-mishidannao, kaikapa'o ati'o kaiwuru'u ōkianuz: Wuru'u wananaa, imi'i baara ana'oraz kaduz karikaonan, aonaa turuu umashaapan Tominkaru naobanai-tinapa-kizi ii; na'iki wananaa mawakauzoz, aonaa turuu ukakupan karikaonanu'o nii.

⁵¹⁻⁵²Aushaa uabata, ōkowaadan aimaakan aona'oraz uaitapauzokao: aonaa ipai'o nii mani wamawakan, mazan dawu'itiini'o kuwudii^k poota-ka'o dono, ipai'o nii wapana'adina'akan kadiman aka, pidan samuruuankan kawan paawun. Aizii wuru dono'o kuwudii poota-kaoz, pidannao mishidainao Christ mawakainauznaa, ĩkadishitan nii, aona'o ni'i naa ĩmawakauzon powa'a. Na'iki ipai waunao kakupainao, wapana'adina'akan nii kapam. ⁵³Wuru'u wananaa mawakauzoz pana'adaka'o nii nanai kida di'iti, aona'o ni'oraz umawakauzon. ⁵⁴Ukau'an wananaa mawakauzoz pana'adaka'o dono'o naa nanai kida di'iti karikaonanu'o ni'oraz ukakupan pa'an, uruu Tominkaru paradan kotua'oraz usaadauzo-ka'o mishii-nan ni'i naa:

1 Cor

^k 15:51 *kuwudii*: Putukapa kaarita token ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

“Mawaka-karu mainaabata-
kaoa'a naaz
kaiman-daun!”^l

55 “Mawaka-karu, na'ii dii
puka'iitanuz puzowian
pidan?

Mawaka-karu, na'ii dii
puma'ozakan pukaziwaa-
kinaa nii pidan?”^m

56 Mawaka-karu ikodan pama'o-
zakan pakaziwaa-kinaa nii
pidannao, i'oi'an ida'ana'o,
na'iki oia'o ikodan pama'ozakan
wadikintapan ida'an kakinao-
rii, Moses ati'oraz utaa-kao.

57 Mazan “kaiman manawun,”
wakian Tominkaru ati, uruu
taa'oraz wa'ati turuu-kinaa nii
wadikintan oia'o na'iki mawaka-
karu, waNaobanaa Jesus Christ
sha'apatanii ida'an.

58 Ukau'an õmin-mishidan-
nao, õmarainapaniinao, ma'ozaka
ukadishitapa umishidapan ida'a,
na'iki aonaa utaapada'ana'a
aimaakan zikadan unao umishi-
dapanii ai. Karikaonan usha'apaapa
ukaudin-kizi Naobanai Jesus ati,
usha'apanum kau'an uaitapa wuru'u
ukaudinanz Naobanai ati, aonaa
madiwautapa-ka'o mani wuru'u.

*Puraata zaamata-kao
mishidainao ati*

16 ¹Aizii õparadan nii
tawuru'u puraata zaama-
ta'azoo-kaoaz dau'an, Jerusalem
ia'oraz Tominkaru pidanannao ati,

pataka'utinainao, ikaminka'uta-
kinao nii. Usha'apata pa'i õdyuudan
kawan Galatia ia'o mishidapainao
sha'apatani. ²Ipai Sunday kawana'ati,
ipai unao, ubuuta pa'i puraata
sodi wuru'u di'iki'i puraata uiko-
daniaz, na'iki utaapa'a naazu.
Aonaa uzaudapa'ana'a atii õkaa-
wan zii, uruu zii utiwaan uzaamatan
puraata ipai baukapa aka. ³Aizii
õkaawan dono, õsaadan nii kaarita
wuru'u pidannao dau'an, unao zaa-
mataniinao na'aka'o nii puraata
Jerusalem iti, unao di'iki'oraz, na'iki
õdyuudan nii i'dyaun. ⁴Aizii õdi'itin-
pan an kaimana'o nii zii õmakon an
kapam, ukau'an õmako'okan ni'i naa
baokopa ituma.

Paul morowauta'azon

⁵Õwa'atin nii õmorowautaa-
nan unao ida'an, õmakon dauna'an
Macedonia ii aka. ⁶Panaadon
õna'a'akan nii unao tuma na'a-
pau'da'um sondii karikaonan, oo
panaadon õna'ian nii unao tuma
atii amazada wadidin ipain di'iti.
Udauna'an turuu ukaminka'utan
õgaru, õdobatapa'azon dono'o naa
wuru'u amazada di'iti na'iti'oram
nii õmakan na'iki'o dauna'an. ⁷Aonaa
õmorowauta'azon u'ida'ati õdobata-
pan tuma karikaonan. Tomunu'iki'o
õaipan õna'a'akan unao tuma,
Naobanai Tominkaru taapadan an
una'apan.

⁸Õna'an nii da'a'a Ephesus
ida'a atii Pentecostⁿ taapauzo-

^l 15:54 Isaiah 25:8   ^m 15:55 Hosea 13:14   ⁿ 16:8 Pentecost: umanawunu'o kamoo
Jewnao ati.

kao kmoon di'iti. ⁹Usha'apanum kau'an, kaina'a iriba pidannao da'a'a abata'azo'o Kaimana'o Kuwai, na'iki kaimana'o nii manawun òna'an an zii òkakuwaapan i'ati, ukaina'an pu'u padamata iriba pidannao aona'o manawun ìnyukunuu-atin ògaru òkowaadapan idi Kaimana'o Kuwai, na'iki tuukii ìto'oran ò'ati.

¹⁰Aizii Timothy kaawan an unao ida'ati, kaiman pa'i udapaapa uruu. Uruu kaudina'o Naobanai Jesus ati na'apa ògaru kawan. ¹¹Aonaa kizi na'ia'oram pidan kashadan uruu, mazan ukaminka'uta pa'an uruu, udobata kizi kaiman, ukaawa kizi ò'ida'ati. Òzaudapan ukaawan wuru'u, ba'orainao mishidainao tuma.

¹²Aizii, wamin-mishidan Apollos dau'an. Tuukii òpishaan umakon unao di'iti, wuru'u ba'oran mishidainao tuma. Mazan aonaa unyukunuu na'apazan pamorowautapan dau'u kai unao di'iti. Mazan na'apainim dono uikodan amazada pamorowauta-kinaa nii, uruu na'apaini'o nii umakon umorowautan.

Paul katokontan paparadan

¹³Karikaonan uzaudinapa, na'iki ma'ozaka ukadishitapa umishidapan ida'a; ma'ozaka utaapin unyukunuu ii, na'iki aonaa utaria'a naa. ¹⁴Usha'apata ipai aimaakan unyukunuu kamarainpanun ida'an.

¹⁵Uaitapanii sha'atii Stephanas na'iki uiribannao dau'an mashaa-painaoz udapu'u. Ìnao kiwiniinao ìmishidan wakuwaa Jesus dau'o wiizai baara Achaia ii, na'iki tuukii ìtainan pakaminka'utan ida'an Tominkaru pidannao. Òmin-mishidannao, òpishaan unao, ¹⁶uizo'ati kizi pidannao na'apainao ìkazowautapan, na'iki pidan na'apa'o ukaudinan na'iki ukazowautapan ìnao kawan.

¹⁷Tuukii òkonaukian Stephanas, Fortunatus, na'iki Achaicus kaawan dau'an ò'ida'ati; unao aonaan pu'u padamata ò'ai, mazan kaina'a ìnao òtuma. ¹⁸Na'iki ìkonaukiida ònyukunuu, na'apa ìkonaukiidan kawan unao nyukunuu. Utukapa-kida pa'i na'apam unaubaapan, na'iki unyukunuu-atin pidannao ìnao kaduz.

¹⁹Mishidapainao mashaa-painaoz da'a'a Asia Baara an, ìdyuudan paparadan kida unao ati; Aquila na'iki udaiaro Priscilla dyuudan kapam paparadan unao ati, na'iki mishidainao choochii-pauzonaouz ìdapu ii, ìdyuudan kapam paparadan ìbauda'apatinpan idi unao tuma Naobanai Jesus ida'an. ²⁰Ipai mishidainao mashaapainaoz da'a'a dyuudan paparadan unao ati. Konaukii unaubaa umin-mishidannao ubaokopatinan dono. °

1Cor

° 16:20 Paul dono'o mishidainao baokopatinan dono, ìtukapa-kidan panaubaan oo pakonaukii-kidan pamin-mishidannao pakissitan ida'an ìdyauun pakaozoo ati oo pataawu ati oo panaadon paka'u ati.

²¹ Aizii di'i õparadan sodi õgaru Paul saadanii õka'u ida'an, õnau-baa-kinna nii unao.^P

²² Na'ia'oram pidan aonaa umarainpan Naobanai Jesus, marii upataka'uta-kaao. Kai'i naa puwa'ati,

waNaobanaa!

²³ Marii Naobanai Jesus kamunanun unao ati.

²⁴ Õmarainapa ipai unao wabau-da'apatinpan idi Christ Jesus ida'an. Amen

---

P 16:21 Kaina'a'o dai Paul minka'u saadapauzo kaarita u'ati. Uruu saadanii wuru'u kaaritz Paul ati. Mazan verse 21 ida'a, paaipan ati'o pa'an, Paul saadan paka'u ida'an Corinth sannaao aitapa kizi mishi'o ukaaritan wuru'u.